

UVODNIK

Knjižničarske novice so pričele z 20. letom izhajanja. Od leta 1991 pa do te številke je bilo objavljenih 2.892 prispevkov!

Kdor dela, dela tudi napake. Tako ste naročniki tiskane oblike ponovno prejeli bibliografsko kazalo, saj je požrešni tiskarski škrat iz prejšnjega kazala pojedel vse številke. Zato ga prosim zavržite in na njegovo mesto umestite novega. Za napako se vam iskreno opravičujemo.

Kljub novemu letniku cenik ostaja isti. Letna naročnina za tiskano obliko znaša 50 €, njeni naročniki pa lahko dostopate tudi do elektronske verzije. Če želite pregledovati Knjižničarske novice samo v elektronski obliki, znaša naročnina 30 € za prvo in 15 € za vsako naslednje uporabniško ime, ki ga boste naročili.

Tokrat v rubriki Vsebinska obdelava knjižničnega gradiva **Aljoša Pelhan** predstavlja Spletni splošni slovenski geslovnik. **Ivan**

Kanič, Branko Berčič in **Jože Urbanija** pišejo o pomenu pravkar izdanega Bibliotekarskega terminološkega slovarja. **Moja Dolgan Petrič** opisuje potek merjenja števila obiskovalcev Narodne in univerzitetne knjižnice.

Novosti pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije vam predstavlja **Sabina Fras Popović**, udeležbo na delavnici From paper to screen **Martina Frelj**, potek 9. seminarja visokošolskih in znanstvenih knjižnic Hrvaške pa **Bernarda Korez**.

Poleg utrinkov **Špele Pahor** s knjižničnih prireditev si oglejte tudi vabilo za včlanitev v Bralno društvo Slovenije in še povabilo k oddaji prispevka za prvo vseslovensko konferenco o trajnem ohranjanju digitalnih virov.

Vabljeni tudi k pisanju prispevkov za Knjižničarske novice!

Damjana Vovk

Kazalo:

Uvodnik	1
Izpopolnjevalni tečaj iz katalogizacije	1
Koledar prihajajočih srečanj	2
Spletni splošni slovenski geslovnik - SSSG	3
Delavnica From paper to screen: putting maps on the web	4
Merjenje števila obiskovalcev knjižnice	5
Koledar prihajajočih srečanj	7
Kaj je novega na ZBDS?	8
Knjižnica vrača udarec	10
Bibliotekarstvo in človekove pravice	17
Povabili	18
Izšel je slovenski Bibliotekarski terminološki slovar	19
Bibliotekarski terminološki slovar - nov mejnik v razvoju slovenskega bibliotekarstva	22
Ob izidu Bibliotekarskega terminološkega slovarja	23
Ročni izdelki Anice Apat in Laure Babič v MKI	25
Črno Belo	25
Slike Irene Debevec	26
Najava: Konferenca o trajnem ohranjanju digitalnih virov	27
Vabilo za včlanitev v Bralno društvo Slovenije	28
Seznam novosti ICB v NUK-u	30

HITRE INFORMACIJE

IZPOPOLNJEVALNI TEČAJ IZ KATALOGIZACIJE

Bibliotekarski izobraževalni center NUK obvešča knjižnične delavce, ki želijo obnoviti svoje znanje, da bo organiziral brezplačni **Izpopolnjevalni tečaj iz katalogizacije**. Na tečaju bomo opozorili na najpogostejše napake v bibliografskih in normativnih zapisih.

Tečaj bo **16. marca**, od 9. do 17. ure, v **računalniški učilnici NUK** (Turjaška 1, Ljubljana). Število mest omejeno.

Več informacij najdete na spletni strani NUK (Knjižničarji/Novosti v izobraževanju) in pri strokovni sodelavki Maši Kodrič (masa.kodric@nuk.uni-lj.si).

Vljudno vabljeni!

BIC NUK

KOLEDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

TUJINA

(izbor za obdobje april - maj 2010)

- **6.-9.4.2010**, Orlando, ZDA, *2nd International Conference on Society and Information Technologies: ICSIT 2010*, <http://www.iiis2010.org>
- **7.-10.4.2010**, Guimarães, Portugal. *10 Congresso Nacional de Bibliotecários, Arquivistas e Documentalistas*, <http://www.apbad.pt/10CongressoBAD/default.htm>
- **12.-14.4.2010**, Arlington, ZDA, *25th Annual Computers in libraries*, <http://www.infotoday.com/cil2010/default.asp>
- **13.-17.4.2010**, Denver, ZDA, *Museums and the Web*, <http://www.archimuse.com/mw2010/>
- **14.-16.4.2010**, Tartu, Estonija, *Transforming culture in the digital age*, <http://www.transforminculture.eu>
- **19.-23.4.2010**, Havana, Kuba, *Congreso Internacional de Información - Info 2010*, <http://www.congreso-info.cu/>
- **23.-26.4.2010**, Boston, ZDA, *Revolution and Innovation: at the Hub of Discovery- ARLIS / NA*, <http://www.arlisna.org/boston2010/>
- **28.-30.4.2010**, Ženeva, Švica, *8th European Conference on Digital Archiving*, <http://www.bar.admin.ch/eca2010/index.html?lang=en>
- **3.-6.5.2010**, Oslo, Norveška, *Joint technical symposium 2010*, www.jts2010.org
- **7.-8.5.2010**, Ontario, ZDA, *The Archive and Everyday Life*, <http://blog.infomuse.net/2009/06/03/cfp-the-archive-and-everyday-life-7-8-may-2010/>
- **9.-13.5.2010**, Toronto, Kanada, *12th International Conference on Principles of Knowledge Representation and Reasoning*, <http://kr.org/KR2010/>
- **16.-21.5.2010**, Chapel Hill, ZDA, *DigCCurr Professional Institute: Curation Practices for the Digital Object Lifecycle*, <http://ils.unc.edu/digccurr/institute.html>
- **19.-21.5.2010**, Nice, Francija, *4th International Conference on Research Challenges in Information Science (RCIS)*, <http://www.farcampus.com/rcis/index.php>
- **20.-21.5.2010**, Mons, Belgija, *Transcending boundaries in Europe in the Period of the Belle Epoque*, <http://www.mundaneum.be/index.asp?ID=621>
- **24.-28.5.2010**, Zadar, Hrvaška, *Libraries in digital age (LIDA) 2010*, <http://web.ffos.hr/lida/>
- **25.-28.5.2010**, Kreta, Grčija, *2nd Qualitative and Quantitative Methods in Libraries International Conference (QQML2010)*, <http://www.isast.org/qqml2010.html>
- **26.-28.5.2010**, Amsterdam, Nizozemska, *17th World Congress in Information Technology 2010*, www.wcit2010.com
- **27.-28.5.2010**, London, VB, *4th International Conference on Preservation and Conservation Issues in Digital Printing and Digital Photography*, <http://www.imaging.org/IST/conferences/archiving/>
- **30.-31.5.2010**, Wenzhou, Kitajska, *International Conference on Networking and Digital Society*, <http://www.icnds.org/>

SODELOVANJE NA POSVETOVANJU

(rok oddaje povzetkov)

- **15.3.2010** za 9.-11.8.2010, Terälahti, Finska, *8th Annual CISTM: Change Management Agenda for Information Science, Technology and Management*, <http://www.cistm.org/>
- **15.3.2010** za 8.-9.8.2010, Boras, Švedska, *IFLA, Education and Training Section & Library Theory and Research Section: Cooperation and Collaboration in Teaching and Research: Trends in Library and Information Studies Education*, <http://www.ifla.org/en/calls-for-papers/2077>

Se nadaljuje na strani 7.

ISSN 0353-9237

Izdala in založila: Narodna in univerzitetna knjižnica, Turjaška 1, 1000 Ljubljana

Za knjižnico: Mateja Komel Snoj

Odgovorna urednica: Damjana Vovk (e-pošta: icb@nuk.uni-lj.si)

Uredniški odbor: dr. Melita Ambrožič, dr. Silva Novljan, dr. Maja Žumer

Naklada: 400 izvodov

Naročila in odpovedi tiskane in elektronske oblike Knjižničarskih novic: icb@nuk.uni-lj.si oz. tel. št. 01/2001-176

VSEBINSKA OBDELAVA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

STROKOVNE
TEME

SPLETNI SPLOŠNI SLOVENSKI GESLOVNIK - SSSG

Spletni splošni slovenski geslovnik je ugledal luč sveta leta 2003. Najdete ga na Nukovi domači spletni strani <http://www.nuk.uni-lj.si>, pod rubriko **Knjižničarji** in naslovom **SSSG**. Geslovnik je prosto dosegljiv in ponuja možnost sodelovanja in uporabe tako knjižničarjem, kot uporabnikom.

Vir je bila tiskana izdaja Splošnega slovenskega geslovnika iz leta 2002. Tiskana izdaja geslovnika je bila oblikovana na osnovi vsebinske obdelave monografij med letoma 1995 in 2001 v Narodni in univerzitetni knjižnici ter je zajela okoli 8.000 predmetnih oznak in predmetnih določil. Tako knjižna kot spletna izdaja geslovnika sta grajeni po načelu »literary warrant«, v prevodu *načelo o jamstvu knjižničnega gradiva*, kar pomeni, da geslovnik oblikujemo in dopolnjujemo na osnovi knjižničnega gradiva. Glede na to, da izhaja SSSG iz Nukove bibliografske baze, lahko rečemo, da zasleduje kriterij splošnosti in hkrati specifičnosti (disertacije, magistrske naloge, specifična strokovna literatura). Zavedamo pa se, da v njem niso vse stroke zastopane uravnoteženo, zaradi poudarjenega družboslovno- humanističnega knjižničnega fonda Narodne in univerzitetne knjižnice.

Geslovnik je v zadnjih sedmih letih doživel tudi precej oblikovnih in vsebinskih sprememb. Najpomembnejša vsebinska sprememba je, da smo leta 2004 **tematskim predmetnim oznakam** dodali **osebna imena** (6.350 predmetnih oznak) in **rodbinska imena** (110 predmetnih oznak). Konec leta 2003 in v prvi polovici 2004 smo veliki večini (okoli 8.500) tematskim predmetnim oznakam dodali tudi **vrstilce UDK**. Pri dodeljevanju UDK vrstilcev smo uporabili novejšo izdajo angleških vrstilcev, UDCMRF (Master Refe-

rence File) iz leta 2001. Konec leta 2008 pa smo vrstilce UDK prilagodili novejšemu slovenskemu prevodu UDK tablic UDCMRF 2006.

Spletni geslovnik je mesečno dopolnjevan z novimi predmetnimi oznakami, za kar skrbi uredništvo SSSG in Oddelek za vsebinsko obdelavo monografij. Pri samem dopolnjevanju pa že od postavitve spletnega geslovnika vabimo vse knjižnice za sodelovanje pri uvajanju novih predmetnih oznak. Predloge za nove, še nesprejete predmetne oznake, na katere naletite pri svojem delu, lahko pošljete na elektronski naslov, Aljoša.Pelhan@nuk.uni-lj.si. Takšne predmetne oznake v uredništvu SSSG pregledamo, dodamo ustrezni vrstilec UDK in jih uvrstimo v geslovnik. Za sodelovanje se vam priporočamo!

Zaposleni na Oddelku za vsebinsko obdelavo monografij smo tudi v letu 2009 nadaljevali z rednim pregledovanjem in dopolnjevanjem SSSG. Tako smo v letu 2009 vnesli v SSSG 477 novih osebnih imen in 70 kazalk za osebna imena. Geslovnik smo dopolnili s 15 novimi rodbinskimi imeni in eno kazalko za rodbinska imena. Trenutno obsega SSSG okoli **8.570 osebnih imen** in **160 rodbinskih imen**. Tematskim predmetnim oznakam pa smo v lanskem letu dodali 243 novih tematskih predmetnih oznak in 46 novih pripadajočih kazalk. Novim predmetnim oznakam smo dodali tudi 273 ustreznih vrstilcev UDK. Konec leta 2009 je SSSG vseboval **10574 tematskih predmetnih oznak** in **616 tematskih kazalk**. Celoten SSSG pa je konec leta 2009 vseboval skupaj **1.9154 predmetnih oznak**, **1.946 pripadajočih kazalk** in **1.7475 UDK vrstilcev**. Poleg tega smo v SSSG v letu 2009 vnesli okoli 400 redakcijskih popravkov predmetnih oznak ali vrstilcev UDK.

Aljoša Pelhan
Narodna in univerzitetna knjižnica

DELAVNICA FROM PAPER TO SCREEN: PUTTING MAPS ON THE WEB

Edinburg, 9.-11. september 2009

Med 9. in 11. septembrom 2009 je v Edinburgu na Škotskem potekala mednarodna delavnica z naslovom *From paper to screen: Putting maps on the web* (S papirja na zaslon: objavlanje kart na internetu), ki jo je organizirala Map Curator's Group v okviru British Cartographic Society. Na delavnico je prišlo več kot 60 udeležencev, večina iz knjižnic različnih ustanov in podjetij v Veliki Britaniji, ostali iz Nemčije, Nizozemske, Danske, Španije, Češke, Slovenije in Avstralije.

Prvi dan so bila organizirana predavanja in predstavitve. Predstavniki podjetja OLDUKMaps.com **Rod Atkins** je opisal njihove izkušnje s skeniranjem in pripravo za objavo na internetu starih kart oxfordske univerzitetne knjižnice. Karte so hoteli predstaviti na internetu čim bolj uporabno, zato so izdelali pregledovalnik kart, ki omogoča, da uporabnik lahko med seboj primerja karte iz različnih obdobij, v različnih merilih, prav tako pa so poskušali popisati čim več različnih podatkov s kart (imena ulic, krajev, kar je možno iz kart prebrati) po katerih je možno iskati.

John Davies, upokojeni svetovalec za informacijsko tehnologijo je predstavil prednosti in slabosti treh različnih pregledovalnikov kart (Sheetfinder, Soviewer in City Plan Finder), ki na različne načine omogočajo iskanje po kartah in pregledovanje kart.

Bruce Gittings, geograf z geografskega inštituta edinburške univerze (Institute of Geography, University of Edinburgh) je predstavil spletno enciklopedijo škotskih krajev *The Gazetteer for Scotland*, katere del predstavljajo karte. Možno je iskanje po karti, po zgodovinski časovni črti ali v iskalniku. Enciklopedija se nahaja na

<http://www.geo.ed.ac.uk/scotgaz/>.

Peter Levi, bibliotekar iz nizozemskega Kraljevega tropskega inštituta (Koninklijk Instituut voor de Tropen, KIT) iz Amsterdama je predstavil njihove izkušnje projekta digitalizacije 12.000 kart bivših nizozemskih kolonij, ki so sedaj dostopne uporabnikom preko spletnega kataloga na naslovu <http://www.kit.nl/maps> in lahko iščejo po geografski lokaciji, ter se premikajo skozi različne serije kart, narejena je povezava z Google Earth, kar omogoča primerjavo starih kart z novjšimi satelitskimi podobami.

Petr Pridal, iz podjetja OldMapsOnline.org je predstavil njihove odprtokodne programe za objavo, obdelavo, georeferenciranje kart ter prostorsko iskanje v zbirkah kart.

Tim Rideout, direktor podjetja The xyz Digital Map Company, je predstavil aplikacijo People's Map (<http://peoplesmap.com/>), s katero lahko uporabniki ustvarijo natančne karte velikega merila za digitalno, spletno ali papirnato uporabo preko »wiki«- načina javno dostopne in spreminjajoče se baze.

Popoldne je sledil poslovni sestanek Map Curator's Group in zvečer sprejem z ogledom zbirke arhiva založbe Bartholomew.

Drugi dan je dopoldne potekala demonstracija procesa priprave karte za pregledovanje in objavo na spletu, ki sta jo vodila **Peter Pridal** iz podjetja OldMapsOnline.org in **Chris Fleet**, vodja kartografske zbirke škotske nacionalne knjižnice (National Library of Scotland). Predstavljene so bile različne naprave za skeniranje (kamere, ploskovni skenerji, bobenski skenerji), programi (komercialni in odprtokodni) za obdelavo slik-kart, za georeferenciranje kart in njihovo pregledovanje. Omenjeni odprtokodni programi oziroma aplikacije IPIImage2000 za obdelavo slik, Online Georeferencing Tool za georeferenciranje in Map Tiler za objavo kart velikega formata na internetu so dostopni na spletni strani <http://help.oldmapsonline.org/Home>. Na žalost udeleženci delavnice nismo mogli preizkusiti prikazanega na mestu.

V popoldanskem času smo udeleženci izbirali med obiskom edinburške pisarne British Geological Society ali The Aerial Reconnaissance Archive. Izbrala sem obisk British Geological Society, kjer so nam pokazali rezultate svojega delarazlične geološke karte in druge publikacije ter predstavili svoje izkušnje z digitalizacijo kart. Sledil je še tematski sprehod po Edinburgu, mimo mest, kjer stojijo ali so

stale stavbe, ki so bile povezane s tiskarstvom in posredno tudi s knjigami, saj je bil Edinburg v preteklosti znano tiskarsko središče.

Zadnji dan je bila organizirana ekskurzija v Perth, kjer so pokazali nove prostore Royal Scottish Geographical Society in bodoče geografsko didaktično središče, kjer bo dostopen tudi bogat arhiv kart, knjig in drugih predmetov, ki so se nabrali v 120 letih delovanja zveze na področjih izobraževanja, raziskovanja in znanstvenega delovanja.

Udeležba na delavnici je bila zelo koristna, ker je ponudila možnost spoznati druge bibliotekarje visokošolskih in drugih knjižnic, ki skrbijo za karte in njihove izkušnje pri delu s kartami, z digitalizacijo kart in njihovo objavo kot tudi druge segmente dela predvsem katalogizacijo in delo z uporabniki. Posebej poučna je bila demonstracija, ker bil prikazan potek dela priprave in objave karte na internetu z uporabo odprtokodnih programov, ki so prosto dostopni na spletu. Večina knjižnic ima omejena finančna sredstva in že skeniranje kart ter drugega sliko-

vnega gradiva veliko stane. Tako je nakup programske opreme za obdelavo slik, georeferenciranje in tudi pripravljane skeniranih kart velikih formatov za pregledovanje preko interneta še dodatna obremenitev za proračun knjižnice, ki pa se ji lahko izognemo z uporabo odprtokodnih programov, ki so zastoj, prosto dostopni na internetu.

Martina Frelih
Filozofska fakulteta, Knjižnica
Oddelka za geografijo
martina.frelih@ff.uni-lj.si

MERJENJE ŠTEVILA OBISKOVALCEV KNJIŽNICE primer Narodne in univerzitetne knjižnice

POROČILA

V juniju 2009 so knjižnice od Centra za razvoj knjižnic prejele *Navodila za merjenje obiska, izposoje in uporabe gradiva*¹, z namenom, da bi za poročevalsko leto 2009 prispevale bolj kakovostne podatke, zbrane po enotni metodologiji, kar bi omogočilo tudi mednarodno primerljivost. Navodilo je dosledno upoštevalo določila standarda ISO/DIS 2789 za knjižnično statistiko in sicer: »Pri fizičnem obisku štejemo število oseb, ki so vstopile v prostore knjižnice. Če je potrebno, odštejemo pribode oziroma odbode zaposlenih v knjižnici na delo in med delovnim časom, kadar na primer knjižnica nima ločenega službenega vhoda. Obisk se meri z rogljnikom ali senzorjem na vhodnih vratih, pri čemer se upošteva, da senzor seštevata tako pribode kot odbode. Dobljeno število je zato potrebno deliti z dva. Knjižnice, ki nimajo naprave za štetje, uporabijo ročno štetje z metodo tipičnega tedna. Knjižnica določi tipični teden v letu na podlagi izpisov STA901

in STA902 iz programske opreme COBISS/Izpisi.«

V Narodni in univerzitetni knjižnici smo se odločili, da bomo za merjenje števila obiskovalcev uporabili sistem za štetje prehodov podjetja Tensor², ki je tudi pooblaščen izvajalec videonadzora. Termični stropni detektor oseb smo namestili s pomočjo konzol nad nihajna vrata v pritličju. Postavitev konzol je bila enostavna in ni zahtevala posebnih posegov v zaščiten kulturni spomenik. Podatki o vhodih in izhodih so se shranjevali na enem izmed računalnikov v petminutnih intervalih, nato pa smo jih izvozili v Excelovo datoteko za nadaljnjo obdelavo. Meritve smo izvajali v dveh tipičnih delovnih tednih in sicer od 23. 11. do 5. 12. 2009. Zaposleni so v tem času prihajali in odhajali skozi recepcijo, tako da jih detektor ni beležil.

Pri takem načinu merjenja smo se zavedali tudi nekaterih omejitev:

- zaradi arhitekturnih ovir je bil detektor postavljen pred nihajnimi vrati in ne nad glavnim vhodom, zato v meritev niso bili vključeni obiskovalci kletnih prostorov (garderoba, kavarna, prostor za skupinsko učenje, udeleženci tečajev v računalniški učilnici, reprocenter itd.);
- v merjenje so bili vključeni vsi obiskovalci NUK, poleg članov, ki uporabljajo čitalnice ali si izposojajo gradivo, tudi obiskovalci razstav in drugih dogodkov, udeleženci vodenih ogledov ter turisti.

Zaradi kontrole podatkov smo hkrati izvajali tudi ročno štetje na 14 lokacijah (posebne zbirke, časopisna čitalnica, informacijsko središče, center za informacijske storitve, prodajalna, medknjižnična izpo-

1 <http://cezar.nuk.uni-lj.si/common/files/obisk2008navodila.doc>

2 http://www.tensor.si/produktne_skupine?id=000004738&parent=javna_uprava

Tabela 1: Število vhodov v NUK (merjenje s pomočjo termičnega detektorja)

Teden / dan	pon	tor	sre	čet	pet	sob	skupaj	Povpr./ dan (pon-pet)
23.-28.11.2009	1.177	1.231	1.246	1.207	835	218	5.914	1.139
30.11.-5.12.2009	1.198	1.173	1.166	1.186	718	293	5.734	1.088

soja, reprocenter) v skladu z definicijo Centra za razvoj knjižnic, objavljeno na spletni strani BibSiSt: »Obiske knjižnice merimo s štejem uporabnikov, ki so vstopili v prostore knjižnice. Vsakega uporabnika štejemo kot obiskovalca vsakič, ko obišče knjižnico (lahko tudi večkrat v istem dnevu).«³ Kontrolne podatke o obisku zaradi izposoje na dom smo pridobili iz programa COBISS/Izposoja, o obisku velike čitalnice pa s pomočjo sistema za rezervacijo študijskih mest.

Rezultate meritev s termičnim detektorjem oseb prikazuje tabela 1 in slika 1. Upoštevani so samo vhodi v NUK. V prvem tednu meritev je senzor zabeležil skupno 5.914 vhodov, medtem ko smo ročno na različnih lokacijah našli 5.063 oseb. S senzorjem štetih vhodov je bilo za 15 % več. Predvidevamo, da zato, ker tekom dneva obiskovalci čitalnic večkrat odidejo na odmor. V drugem tednu merjenja je bilo obiskovalcev manj, čeprav je bil 3. 12. 2009 dan odprtih vrat z različnimi prireditvami in 5. 12. 2009 delovna sobota v posebnih zbirkah. Termični detektor je zabeležil 5.734 vhodov (17 % manj kot teden prej), ročno pa smo zabeležili 4.538 obiskovalcev (10 % manj kot teden prej).

Povprečni dnevni obisk od ponedeljka do petka je v bil v prvem tednu **1.139 obiskovalcev**, v drugem tednu pa 1.088. Število obiskovalcev je bilo skoraj enako od ponedeljka do četrtega, v petek pa je

bil obisk manjši za 35 oz. 40% (slika 1). Ob sobotah je knjižnico obiskalo 218 oz. 293 obiskovalcev, pri čemer je bila druga sobota (5. 12. 2009) delovna in so bili odprti vsi oddelki NUK od 9. do 14. ure.

Povprečno urno število prehodov (vhodov in izhodov) v tednu od 23. 11. do 28. 11. 2009 kaže slika 2. Število prehodov je bilo dokaj enakomerno razporejeno med 10. in 18. uro, z rahlim viškom od 14. do 15. ure.

Letni fizični obisk za leto 2009 smo izračunali na osnovi rezultatov prvega tedna merjenja z metodo ekstrapolacije: 5.914 obiskovalcev x 52 tednov = 307.528 obiskovalcev

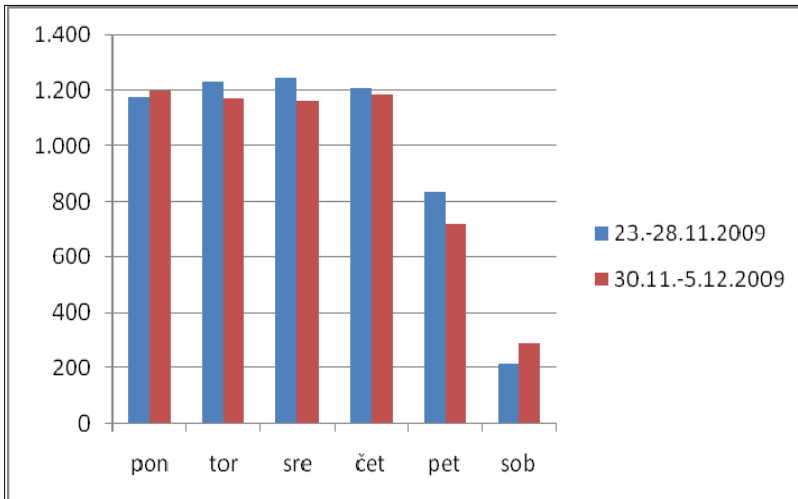
Če upoštevamo še obisk v kletnem hodniku NUK, ki v meritvah s senzorjem ni bil vključen ter krajšo odprtost knjižnice šest tednov v juliju in avgustu (izven delovnega časa je bila palača NUK odprta za turistične ogleda), ocenjujemo, da je v letu 2009 NUK obiskalo **okrog 310.000 obiskovalcev** oz. v povprečju **1.030 obiskovalcev dnevno**.

V letu 2009 smo z drugačno metodo beleženja fizičnega obiska (ročno po posebnih zbirkah in v časopisni čitalnici, statistika STA650 iz COBISS-a in evidenca rezervacije sedežev v veliki čitalnici) našli skupno 228.000 obiskovalcev, kar je za eno tretjino manj kot so pokazale meritve z termičnim detektorjem oseb.

Tabela 2: Letno število obiskovalcev v izbranih slovenskih in evropskih knjižnicah

Knjižnica	Letno število obiskovalcev (2008)
Centralna tehniška knjižnica UL, Ljubljana	157.000
Univerzitetna knjižnica Maribor	251.000
National Library of Ireland, Dublin (Irski)	136.509
Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb (Hrvaška)	291.928
Österreichische Nationalbibliothek, Dunaj (Avstrija)	471.035
Narodni knihovna Česke republiky, Praga (Češka)	676.456
Det Kongelige Bibliotek, København (Danska)	902.927
Staats- und Universitätsbibliothek Hamburg (Nemčija)	1.002.485
Universitätsbibliothek der Wirtschaftsuniversität, Dunaj	1.213.366
Universitätsbibliothek Bielefeld (Nemčija)	1.818.933
Staats- und Landesbibliothek Göttingen (Nemčija)	2.456.018
Narodna in univerzitetna knjižnica Ljubljana (2009)	310.000

³ <http://bibsist.nuk.uni-lj.si/definicije/index.php?c=15>

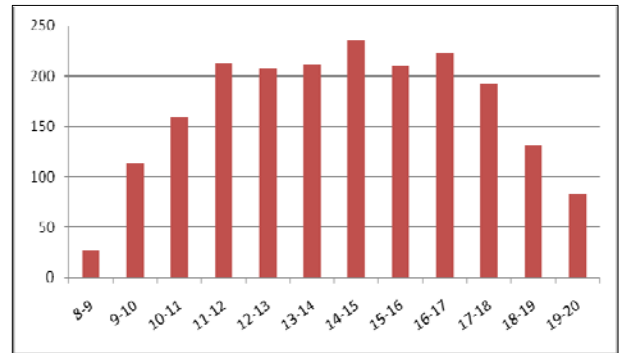

Slika 1: Dnevno število vhodov v NUK zabeleženih s termičnim detektorjem v obdobju od 23. 11. do 5. 12. 2009

Podatek o fizičnem obisku smo želeli primerjati tudi z drugimi knjižnicami, ki so po funkciji ali po organiziranosti primerljive z NUK-om (tabela 2). Podatke smo pridobili v letnih poročilih, objavljenih na spletnih straneh knjižnic ter iz podatkovne zbirke BIX – Der Bibliotheksindex⁴. Velike razlike med knjižnicami je težko komentirati, saj so lahko posledica arhitekturnih in organizacijskih posebnosti, velikosti knjižnične zbirke, števila članov, načina merjenja itd. Opazna pa je velika razlika v fizičnem obis-

ku med nacionalnimi in univerzitetnimi knjižnicami, ki poročajo o več kot milijonu obiskovalcev letno.

Pobuda Centra za razvoj knjižnic je bila za našo knjižnico dobrodošla, saj smo s pomočjo avtomatskega merjenja pridobili koristne podatke o fizičnem obisku knjižnice. Ocenjujemo, da so meritve s termičnim detektorjem oseb bolj zanesljive kot ročne, zato bi bilo tako evidentiranje obiskovalcev zaželeno preko celega leta. Glede na to, da postavitve rogljnika zaradi arhitekture in

Slika 2: Povprečno urno število prehodov zabeleženih s termičnim detektorjem v dneh od 23. – 28. 11. 2009

varovanja kulturne dediščine ne pride v poštev, je to edini primeren in za uporabnike nemoteč način beleženja fizičnega obiska v NUK-u. Upamo, da bomo lahko v letu 2010 vsaj ponovili meritve v enakem obdobju kot lansko leto, saj stroški tedenskega najema niso previsoki (100-150 EUR). Kljub temu, da se fizični obisk v večini knjižnic zmanjšuje na račun virtualnega obiska, bo podatek koristen za načrtovanje bodočega razvoja knjižnice.

Mojca Dolgan Petrič
Narodna in univerzitetna knjižnica
mojca.dolgan@nuk.uni-lj.si

⁴ http://www.bix-bibliotheksindex.de/vergleich_wb/index.php?nID=19

KOLENDAR PRIHAJAJOČIH SREČANJ

OBVESTILA

Nadaljevanje z 2. strani:

- **1.4.2010** za 15.-17.10.2010, Washington, ZDA, *Learning to Print, Teaching to Print (American Printing History Association)*, http://www.printinghistory.org/programs/conference/conference_2010.php
- **2.4.2010** za 20.-22.10.2010, Pittsburgh, ZDA, DC-2010 International Conference on Dublin Core and Metadata Applications, <http://www.asis.org/Conferences/DC2010/>
- **31.3.2010** za 1.-2.7.2010, Jena, Nemčija, *4th FLOSS International Workshop on Free/Libre/Open Source Software*, <http://floss2010.pbworks.com/>
- **30.4.2010** za 19.-23.7.2010, Buenos Aires, Argentina, *Milenio y memoria (III. Congreso internacional Europa – America: Museos, archivos y bibliotecas para la historia de la ciencia)*, juancarlos@orbitur.com

POROČILA

KAJ JE NOVEGA NA ZBDS?

Prvi mesec leta je na različnih področjih v znamenju poročil, ki predstavljajo dosežke preteklega leta. Hkrati pa konec leta lahko prinese tudi novosti in zato smo v Društvu bibliotekarjev Mariboru v sodelovanju z Zvezo bibliotekarskih društev Slovenije pripravili predstavitev sprememb, ki jih je prinesel nov statut Zveze ter ob tem predstavili tudi vodstvo Zveze, ki je bilo izvoljeno na občnem zboru 16. decembra 2009 v Ljubljani.

Prvo letošnje strokovno srečanje članov Društva bibliotekarjev Maribor je sledilo tistim načelom, ki smo jih vključevali že pri organizaciji strokovnega posvetovanja Zveze bibliotekarskih društev Slovenije v Mariboru jeseni 2009.

Pomembno je povezovanje in poznavanje. Ime in priimek v elektronskem naslovu nujno potrebujeta obraz, zato smo se odločili, da v Maribor povabimo vse predsednike sekcij, ki skrbijo za usklajevanje strokovnega dela na področju svojega dela. Predstavitev smo pripravili 28. januarja 2010 v lani odprti enoti Mariborske knjižnice v Kamnici.

Združenje bo v obdobju od leta 2009 do 2011 znova vodila **dr. Melita Ambrožič** (NUK), njeni podpredsednici sta **mag. Sabina Fras Popovič** (Mariborska knjižnica) in **mag. Špela Razpotnik** (NUK), strokovni odbor pa bo vodil **mag. Peter Štoka** (Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper).

Lani sprejete spremembe in dopolnitve statuta ZBDS so omogočile reorganizacijo zveze, ki je bila potrebna zaradi vse večjega obsega dejavnosti združenja, in uve-

Slika 1: Člani strokovnega odbora: Peter Štoka, Tjaša Mrgole Jukič, Ivanka Učakar, Breda Podbrežnik Vukmir, Maja Božič, Liljana Klemenčič, Melita Ambrožič in Sandra Kurnik Zupanič.

dbo nekaj novih sekcij, med drugim oblikovanje **Sekcije za mladinsko knjižničarstvo**, ki jo v tem mandatnem obdobju vodi **Liljana Klemenčič**, in **Sekcije za izobraževanje in kadre**, ki bo vsa vprašanja našega poklicnega profila raziskovala pod vodstvom **Sandre Kurnik Zupanič**. Za vodenje prav tako nove sekcije za promocijo in marketing pa v kandidacijsko nominacijskem postopku nismo pridobili kandidata za predsednika sekcije, čeprav je iz prispelih pristopnih izjav razvidno veliko zanimanje za članstvo in tudi delo v izvršnem odboru sekcije. Tako bo mogoča večja fleksibilnost ZBDS in še bolj poglobljeno delo na posameznih strokovnih področjih znotraj krovne organizacije slovenskih knjižničarjev po vzoru organiziranosti mednarodne federacije knjižničarskih združenj (IFLA). Prav tako je po vzoru te organizacije nastala organizacijska shema z **dvema podpredsedniko-**

ma. Ob uvedbi *upravnega* in *strokovnega odbora* ter *izvršnega odbora* je prav ta novost ena od tistih ključnih elementov, ki naj bi omogočil lažje spremljanje aktualnih vprašanj stroke, hkrati pa večjo učinkovitost pri prenosu informacij ob zamenjavi vodstva. Strokovni odbor sestavljajo vsi predsedniki sekcij, ki jih je po novem statutu deset, upravni odbor pa ob predsedniku, obeh podpredsednikih, strokovnem tajniku in blagajniku sestavljajo še predsedniki področnih društev ter predsednik strokovnega odbora. Izvršni odbor kot operativni organ Zveze pa sestavljajo predsednik Zveze, oba podpredsednika, predsednik Strokovnega odbora, strokovni tajnik in blagajnik Zveze.

Predsednica ZBDS dr. Melita Ambrožič, ki je v prvem delu srečanja predstavila novosti v organiziranosti Zveze, je ob predstavitvi programa opozorila, da se je že v prejšnjih mandatnih obdobjih v okviru ZBDS pokazala potreba po postopni profesionalizaciji: "Samo s prostovoljnim angažiranjem članov zveze ni mogoče uresničevati obsežnega in zahtevnega programa dela ter se celovito lotevati vseh aktualnih vprašanj stroke. Zato profesionalizacija ZBDS ostaja eden njenih temeljnih strateških ciljev«. Hkrati pa ob tem izpostavila dejstvo, da vsekakor profesionalizacija ni odgovor na vse, saj idej, navdušenja za delo in pripravljenost za iskanje novih rešitev na različnih strokovnih področjih ni mogoče zajeti samo v sklop profesionalizacije.

Ena od glavnih novosti, ki jih je prinesel nov statut, je *včlanjevanje v sekcije*, ki delujejo pod okriljem Zveze bibliotekarskih društev Slovenije. Ker so se v našem društvu porajala vprašanja o dodatni članarini, o povezavi med članstvom v društvih in sekcijah ter o programih posameznih sekcij smo na to predstavitev povabili vse predsednike sekcij. Za članstvo v sekcijah ni dodatne članarine, vezano pa je na članstvo v področnem društvu, kar pomeni, da nekdo, ki želi biti član sekcije za splošne knjižnice, pred tem ali ob tem postane tudi član izbranega društva. V društvu se včlani s pristopno izjavo društva, v sekcijo pa s prisotno izjavo, ki je objavljena na spletni strani ZBDS. Med člani, ki se bodo opredelili tudi kot interesenti za delo v izvršnem odboru sekcije, predsednik izbere tri do sedem članski odbor, ki ga potrdi strokovni odbor.

Tudi letos bo ZBDS skrbela za strokovno izobraževanje članov in razvoj področij bibliotekarstva pri nas, kar je bilo razvidno iz predstavitve programov sekcij.

Tako sekcija za šolske knjižnice že 19. februarja v Ljubljani prireja strokovno srečanje na temo **Najstniki in knjižnica - svet mladostnikov**, 2. in 3. julija bo v Ravnah na Koroškem srečanje **potujočih knjižnic**, 27. in 28. septembra bodo pripravili mednarodno posvetovanje splošnih knjižnic, ki ga bo zaznamovala tema o **bralni kulturi in knjižničnih zbirkah v splošnih knjižnicah**, 27. in 28. oktobra pa bo v Ljubljani mednarodno strokovno posvetovanje visokošolskih in specialnih knjižnic na temo »**Prost dostop od dosežkov slovenske znanosti**«.

Ena od novosti je tudi predstavnik Zveze za odnose z javnostjo, oziroma natančneje za odnose z mediji. Ob tem pa je novost tudi enotna celostna podoba izobraževalnih dogodkov, ki bo seveda še vedno med knjižničarje prinesla specifične grafične elemente posameznih sekcij, za splošno javnost pa bo ustvarila prepoznavnost dogodkov znotraj Zveze.

Člani zveze se bodo še naprej povezovali v mednarodna strokovna združenja in se udeležili več dogodkov, ki jih ta prirejajo - med drugim bodo sodelovali na mednarodni konferenci »Knjižnice v digitalni dobi« LIDA 2010 na Hrvaškem, na svetovnem kongresu IFLA v Gothenburgu na Švedskem in na letni konferenci Ameriškega združenja knjižnic (ALA) v Washingtonu v ZDA.

Da je sodelovanje med knjižničarji in prebivalci kraja, v katerem knjižnica uresničuje svoje poslanstvo, izrednega pomena, smo lahko ugotovili tudi ob izredno lepo in po posebnih predpisih urejeni mizi, ki je bila obložena z dobrotami kamniških žena. Tako kot pri drugih prireditvah, ki jih Mariborska knjižnica organizira v svoji enoti, Knjižnici Kamnica, je tudi pri tej v veliki meri sodelovala krajevna skupnost in tudi tako pomagala ustvariti res nadvse prijetno srečanje, ki je ponudilo veliko novih idej in možnosti za razpravo, predvsem pa je bila dobra ura namenjena samo za pogovor s starimi znanci. Za konec pa smo bili nagrajeni še s sončnimi žarki, ki so udeležencem polepšali pot domov ali nazaj v delovno okolje. In kljub temu, da na vabilu ni bilo posebnega kulturnega programa, smo dobili v dar posebno pravljico in to seveda od predsednice sekcije za mladinsko knjižničarstvo.

Sabina Fras Popović
Mariborska knjižnica

KNJIŽNICA VRAČA UDAREC

9. seminar visokošolskih in znanstvenih knjižnic Republike Hrvaške, 13.-14.11.2009, Zagreb

UVOD

Visokošolske in znanstvene knjižnice v Republiki Hrvaški (v nadaljevanju RH) organizacijsko sodijo v »Sustav znanstvenih informacij RH«¹ (v nadaljevanju SZI RH), ta pa pod »Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa«² RH. Vsakoletno posvetovanje visokošolskih in znanstvenih knjižničarjev organizirata CarNET³ in Filozofska fakulteta Zagreb v sodelovanju s katero od hrvaških fakultet. Zanimivi in provokativni so vsakoletni naslovi seminarjev, ki jih navajamo po kronološkem vrstnem redu:

- *Informacijska tehnologija v naših knjižnicah: vozimo skiro ali formulo 1?* (2000), ki je bil posvečen prilaganju knjižnic hitrim tehnološkim spremembam,
- *Nabava v hrvaških knjižnicah: smo pripravljeni na bungee jumping?* (2001), ki je bil posvečen nabavi elektronskih publikacij in konzorcijem,
- *Nove usluge knjižnic: želite s smetano ali v .pdf formatu?* (2002), ki je bil posvečen vplivom novih tehnologij na spremenjene knjižnične usluge,
- *Ne streljajte v knjižničarja!* (2003), ki je bil posvečen temu, kako vidijo vlogo knjižnic njihovi uporabniki, financerji, založniki, dobavitelji, uredniki revij...,
- *Iskanje znanstvenih informacij: kaj se skriva v klobuku?* (2004), ki je bil namenjen iskanju relevantnih informacij v elektronskih bazah, Googlu..., delu z grafičnimi preglednicami,

- *Odprto ... kot knjižnica* (2006), ki je bil posvečen prostemu dostopu elektronskih informacij, digitalnim zbirkam, licencam...,
- *Poklič K za uporabnika* (2007), ki je bil posvečen izobraževanju uporabnikov, medknjižničnemu sodelovanju, vlogi knjižnic v novem akademskem okolju,
- *Upravljanje z znanstvenimi informacijami* (2008), ki je bil namenjen pravnemu vidiku upravljanja z znanstvenimi informacijami, sodelovanje z drugimi institucijami...
- *Knjižnica vrača udarec: reorganizacija imperija* (2009), ki ga bomo podrobneje predstavili v tem članku.

9. seminar visokošolskih in znanstvenih knjižnic RH, »Knjižnica vrača udarec: reorganizacija imperija«, je potekal na Fakulteti elektrotehnike i računarstva (v nadaljevanju FER) Sveučilišta⁴ v Zagrebu. Predavanja so bila razdeljena v štiri vsebinske sklope:

- organizacija in upravljanje s *človeškimi viri* v knjižnicah,
- *izobraževanje* uporabnikov in knjižničarjev,
- *novi prostori* nekaterih visokošolskih knjižnic na Hrvaškem in
- uporaba *novih tehnologij* v knjižnicah.

ORGANIZACIJA IN UPRAVLJANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI Je prišla babica s kolači?

Redni profesor in pomočnik direktorja knjižnice North Carolina Central University v Durhamu **John**

Lubans je doslej objavil kar nekaj knjig na temo vodenja, managementa in medosebne komunikacije v šolstvu. Na posvetovanju je predstavil svoj pogled na moderno uspešno vodenje sodobne knjižnice. V prisposobi se je vprašal, ali je babica s kolači prišla mimo oz. ali bodo njeni kolači še zadostovali potrebam? Po njegovem je knjižničarstvo na krivulji razvoja pod samim vrhom. Zato je, za sam obstoj knjižničarstva, nujno poskrbeti, da se razvoj ne ustavi ali celo nazaduje. Poleg vključevanja digitalnega gradiva in sodobnih tehnologij v delovanje knjižnice, so prav tako nujne spremembe načinov vodenja in organizacije dela. Lubans zagovarja tri možne načine strategije razvoja:

- avtokratična strategija, kjer o vsem odločajo samo vodilni delavci,
- »momlajajoča« strategija, kjer sprememb praktično ni, je le tarnanje in obup nad situacijo, in
- demokratična strategija, kjer naj vodilni delavci upoštevajo predloge vseh zaposlenih.

Po njegovem je, za kvaliteten razvoj in napredek knjižnic, edina možna strategija prav *demokratična strategija*. Zaposleni imajo lahko boljše ideje od vodij, saj izhajajo iz neposredne prakse. Dober vodja pa mora, podobno kot dirigent v orkestru, imeti naslednje sposobnosti:

- veliko mero samodiscipline,
- veliko mero odgovornosti,
- sposobnost poslušanja vseh ins-

1 Sistem znanstvenih informacij RH.

2 Zveza znanstvenih informacij v sklopu Ministrstva za znanost, izobraževanje in šport RH.

3 Hrvatska akademska i istraživačka mreža (Hrvaška mreža akademskega in raziskovalnega okolja), v Sloveniji vzporednica ARNES.

trumentov v orkestru in uskladi-
tev le-teh v lepo, zvenečo melo-
dijo,

- upoštevanje, ne samo napisanih
not ampak tudi, z lastnimi toni,
izpeljati dober, všečen koncert.

Če bodo knjižnice imele takšno
vodstvo in vse zaposlene vključene
v razvoj, se ni bati za razvoj in
bodočnost knjižničarstva. Lubans
pri knjižničarjih vidi največji prob-
lem prav v sprejemanju odločitev in
odgovornosti. Trdi, da pozna ogro-
mno izrednih, briljantnih knjižni-
čarjev, ki pa se vedno postavijo v
podrejeno pozicijo, ustreči uporab-
nikom, zelo težko pa se postavijo
zase in za knjižnico. Na tem mora-
mo graditi!

Knjižnica kot vodilo kulturne vsebine mesta Zadar

Mogoče najboljši ali pa eden izmed
najboljših primerov na Hrvaškem,
glede spremenjenega pogleda na
upravljanje knjižnice, je, prav goto-
vo, »Gradska knjižnica Zadar« (v
nadaljevanju GKZD). S svojim delo-
vanjem vpliva na kulturno in druš-
tveno življenje celotnega mesta
Zadar. Ni le splošna knjižnica, pač
pa je prevzela akterno vlogo kultur-
nega in družbenega življenja v Zad-
ru. Tako je, že leta 2001, Fakulteta
v Zadru izvedla prvo raziskavo o
GKZD z naslovom »Uporabnik v
središču«, leta 2009 pa je 27 študen-
tov sociologije na isti fakulteti, pod
vodstvom **Valerije Barada** in **Želj-
ke Zdravković**, izvedlo še raziska-
vo o knjižnici sami in njenem vpli-
vu na okolje. Ugotovili so, da knjiž-
nica spremlja vse sodobne trende
knjižničnega managementa in delu-
je po njih:

- marketinški usmerjenosti,
- pripravljenosti na spremembe,

pridobitvi novih prostorov,

- strateškem planiranju.

S tem si je knjižnica pridobila:

- zaupanje meščanov, lokalnih
oblasti, pa tudi širše javnosti,
- veliko podporo v Ministrstvu za
kulturo,
- veliko podporo v projektih
»Knjižnica kot središče skupnos-
ti«,
- posledično je vsak četrti prebi-
valec Zadra član GKZD, ne
glede na starost.

Za vsem tem je seveda veliko števi-
lo uspešno izpeljanih projektov:

- samo v letu 2008 *586 dogodkov*
(razne delavnice, predavanja,
razstave, izmenjava učbenikov,
pevska tekmovanja, predstavitev
knjig, literarnih večerov...),
- brezplačno oddajanje prostorov
raznim neprofitnim organizaci-
jam in dogodkom,
- izdajanje informativnega časopi-
sa »Mriža«,
- izdajanje lastnih publikacij,
- sodelovanje pri izdaji strokovnih
publikacij kot je učbenik Univer-
ze v Splitu »Marketing i menadž-
ment u kulturi i umjetnosti«,
- upravljanje s spletno stranjo in
pomoč drugim pri objavah
dogodkov na spletni strani,
- obširnejši projekt »Što su znali
naši stari, a mi o tome pojma
nemamo«,
- razni mednarodni projekti,
- digitalizacije gradiva,
- vsako leto sodelovanje na vsaj 5-
ih do 10-ih domačih in medna-
rodnih projektih, letos z Italijo,
Albanijo, Fakulteto v Zadru...,
- pridobivanje sredstev od spon-
zorjev in donatorjev (evropska
sredstva, banke, razna podjet-
ja...),

- povezovanje s svetom
(veleposlaništva, tuje knjižnice,
uvoz in izvoz knjižnega gradiva)
in nenazadnje,

- oglaševanje GKZD preko last-
nih plakatov, spletne strani, radi-
a, televizije, na reklamnih napi-
sih po mestu...

Začeli pa so tudi z uvajanjem novih
uslug za uporabnike:

- brezplačni tečajji uporabe raču-
nalnikov za upokojece,
- vključevanje prostovoljcev v
delo GKZD,
- projekti za dvig kvalitete življen-
ja (Morski torki, Teden turizma,
Teden alternativne medicine,
Dnevi jabolk, kostanjev,
medu..., glasbena dediščina,
Festival deških klap, Zadar
bere...)
- razširitev uslug (bibliobus, izpo-
soja na dom).

Glede na rezultate ankete, v okviru
te raziskave, lahko trdimo, da:

- mnogo uporabnikov GKZD
obiskuje vsakodnevno,
- je za mlade to priljubljen kraj za
sestajanje (8. od 13. možnih
mest), prehiteli so celo trgovine,
gledališče,
- večina vidi GKZD kot zelo
pomembno kulturno in družbe-
no institucijo v mestu,
- večina opiše GKZD kot
moderno, privlačno, aktivno,
srčno institucijo,
- večina meni, da je GKZD odpr-
ta za sodelovanje,
- večina meni, da je GKZD mes-
to za druženje, preživljanje pros-
tega časa, izobraževanje, ponuja
dostop do informacij, prostor
kulturnim dogodkom.

Po drugi strani pa, zaposleni sami, vidijo GKZD kot:

- dinamično, prilagodljivo, visoko motivirano institucijo,
- menijo, da jo tudi drugi vidijo pozitivno, saj spreminja tradicionalne vizije,
- institucijo, ki ima močan vpliv na okolje,
- so mnenja, da je mesto dalo prostor, GKZD pa vsebino mestu.

GKZD si je, s svojim kvalitetnim strokovnim delom, pridobila več domačih in mednarodnih nagrad in priznanj, med drugim »Grb grada Zadar«, certifikat za vzorčno splošno knjižnico Open Society Institute, na posvetovanju IFLA v Južni Afriki leta 2007 pa drugo mesto za marketing v knjižničarstvu.

IZOBRAŽEVANJE V KNJIŽNIČARSTVU

Spremembe v izobraževanju knjižničarjev – izziv ali obremenitev?

Od leta 2005 Filozofska fakulteta v Osijeku na Oddelku za informacijske znanosti izvaja enopredmeten bolonjski študij informatologije. To je prvi tovrstni bolonjski program na Hrvaškem. Na posvetovanju ga je predstavil **Damir Hasenay**, doktor kemijskih znanosti, izredni profesor in predstojnik Oddelka za informacijske znanosti.

Bolonjski program Informatologija temelji predvsem na sodelovanju akademskega okolja z gospodarskimi, upravnimi, kulturnimi in izobraževalnimi institucijami. Torej, na povezovanju teorije s prakso. Sprva so, pri uveljavljanju tega modela, imeli probleme z akademskim osebjem, ki je bilo navajeno na določene

no mero udobja. Študijski program je sedaj sestavljen tako, da omogoča skorajda trenutne spremembe v programu, če se za to pokaže potreba v praksi. Torej se sam študijski program iz leta v leto lahko spreminja in prilagaja resničnim potrebam na trgu delovne sile.

Študij Informatologija je osredotočen na nove tehnologije, interdisciplinarna raziskovanja in omogoča tudi študij na daljavo. Njegovi cilji so:

- zagotoviti zadostno število informacijskih strokovnjakov za potrebe tržišča,
- izobraziti informacijske strokovnjake, ki bodo želeli nadgrajevati svoja znanja s specializacijami in podiplomskim študijem,
- raziskovati teme, s katerimi se ukvarjamo pri vsakodnevnem delu (npr. informacijska etika, intelektualna lastnina, avtorsko pravo, sestavljanje podatkovnih zbirk, upravljanje z znanjem, pravice dostopa do elektronskih informacij, informacijske potrebe oseb s posebnimi potrebami, zaščita ljudskega izročila, informacijski viri, evropske informacijske smernice...),
- prispevati k znanstvenoraziskovalnemu delu na področju informacijskih znanosti,
- opozarjati na potrebnost in vrednote znanstvenoraziskovalnega dela na področju informacijskih znanosti,
- opozarjati na vlogo informacijskega strokovnjaka pri informacijskem opismenjevanju prebivalcev,
- spoznavati filozofije in etike pri prenosu informacij in znanja,
- vzpodbujati mednarodne študijske izmenjave in obvladovanje tujih jezikov.

Predvidene so tri stopnje študija Informatologije (3+2+3):

- dodiplomski študij, ki traja 3 leta, pridobljen naziv »prvostupnik/prvostupnica informatologije«,
- diplomski študij, ki traja 2 leti, pridobljen naziv magister knjižničarstva/knjigarstva/založništva I in je v šol. letu 2009/2010 razpisan prvič, in
- podiplomski študij, ki traja 3 leta, pridobljen akademski naziv, ki pa v praksi še ni razpisan.

Trenutno končuje študij prva generacija dodiplomskih študentov. Po Hasenayu se jih je večina odločila za nadaljevanje študija, nekaj pa se jih je redno zaposlilo. Eden v javni knjižnici, dva pa v privatnih informacijskih družbah. Po odzivih sodeč, so tam z njihovim delom zelo zadovoljni in so že napredovali na višja delovna mesta.

Vseživljenjsko učenje knjižničarja: kaj in zakaj se učimo po diplomi?

Dijana Machala iz Narodne in univerzitetne knjižnice Zagreb je predstavila projekt »Cjeloživotno učenje knjižničara« (v nadaljevanju CUK), ki ga financira Narodni svet za znanost, visoko šolstvo in tehnološki razvoj RH. Projekt deluje s partnerji in ustanovitelji Centra za strokovno izpopolnjevanje knjižničarjev v RH:

- Narodna in univerzitetna knjižnica Zagreb,
- Oddelek informacijskih znanosti na Filozofski fakulteti v Osijeku,
- splošne knjižnice v Zagrebu in
- Hrvaško knjižničarsko društvo.

Cilj projekta CUK je model sodobnega fleksibilnega strokovnega

izpopolnjevanja knjižničarja po končani formalni izobrazbi. Strokovno izpopolnjevanje je lahko:

- formalno,
- neformalno in
- informalno.

CUK vsebuje vse oblike vseživljenjskega učenja, ki kakorkoli vplivajo na napredek v znanju, sposobnostih ali veščinah knjižničarjev. Sem sodi spremljanje strokovne literature, strokovna srečanja in posvetovanja, nadaljevanje študija, učenje na daljavo, kolokviji, tečaji...

Izvedena je bila spletna anketa med knjižničarji in vodji knjižnic o tem, katere veščine, znanja in sposobnosti so potrebne za kvalitetno opravljanje knjižnične dejavnosti in, katere oblike izobraževanja bi bile najbolj primerne, da bi knjižničarji te veščine, znanja in sposobnosti čim bolj uporabljali. Na anketo je odgovorilo 266 knjižničarjev in 113 ravnateljev knjižnic.

Odgovori *knjižničarjev* o vzrokih za *motivacijo* vseživljenjskega učenja so:

- etičnost,
- informacijska pismenost,
- komunikacijske veščine,
- uporaba znanja,
- gradnja informacijskih zbirk, skratka veščine, ki so potrebne za zadovoljitev uporabnika.

Medtem pa je *ravnatelj* knjižnic največja *motivacija* za vseživljenjsko učenje:

- želja po uspehu,
- organizacija dela in
- pedagogika.

O obvladovanju svojih znanj imajo knjižničarji menijo, da obvladajo le:

- teoretična načela,
- zakonske norme,
- zaščito gradiva in

- formalno obdelavo gradiva. Ravnatelji knjižnic pa zase menijo, da obvladajo vse, razen prej navedenih veščin.

Ravnatelji tudi menijo, da bi se knjižničarji morali izobraževati predvsem na naslednjih področjih:

- veščine komuniciranja,
- socialne veščine,
- nadgradnja znanja uporabe računalnikov,
- organizacijske sposobnosti,
- ključne strokovne pristojnosti, privilegiji pri delu,
- tuji jeziki.

Rezultati raziskave nas pripeljejo do zaključkov:

- da je vseživljenjsko izobraževanje knjižničarjev potrebno, saj znanje vsakodnevno zastara,
- ovrednotiti in priznati je potrebno predhodna formalna in neformalna znanja posameznega knjižničarja,
- izobraževanje je potrebno prilagajati posamezniku,
- pri izobraževanju je potrebno upoštevati profesionalno načrtovanje kariere posameznika.

Izobraževanje uporabnika: kaj more knjižnica?

V predavanju **Jelke Petrak** iz Osrednje medicinske knjižnice Zagreb (v nadaljevanju besedila OMK) spoznamo oblike formalnega izobraževanja študentov Medicinske fakultete v Zagrebu, ki jih, za medicinske fakultete, predpisujejo mednarodni standardi kvalitete »World federation for medical education«. OMK je tako, že vse od 60. let prejšnjega stoletja, vključena v izvajanje informacijskega opismenjevanja študentov, v okviru izbirnega predmeta »Metodika znanstve-

nog rada«. Od leta 1994 pa je, na Medicinski fakulteti Zagreb, uveden obvezni predmet »Uvod u znanstveni rad u medicini«. Izvaja se v 2. letniku, v obsegu 2 ur predavanj in 3 ur vaj, en del pa v zadnjem, 6. Semestru študija. Razdeljen je na štiri vsebinske sklope:

- znanstveni način razmišljanja,
- znanstveno raziskovanje,
- znanstvene informacije in
- znanstveno delo.

Da bi ugotovili potrebnost izvajanja in želje o spremenjenih vsebinah, so izvedli anketo med študenti, v kateri so zastavili naslednja 4 vprašanja:

- Ali naj bo predmet »Uvod u znanstveni rad u medicini« obvezen? S tem se strinja kar 54% anketiranih študentov,
- Kaj je za vas vsebinsko najpomembnejše pri predmetu »Uvod u znanstveni rad u medicini«? 68% anketiranih študentov meni, da poznavanje podatkovnih baz, 39% anketiranih študentov pa meni, da uporaba ciljnega načina iskanja informacij,
- Kaj ste spoznali med izvajanjem tega predmeta? Tukaj so anketirani študenti izpostavili predvsem spoznanje pomembnosti medicinske informacije, razlikovanja med relevantnimi in nerelevantnimi informacijami, sprejeli drugačen odnos do informacij v profesiji.

Ugotavljajo, da izvajanje tega predmeta poudari pomembnost relevantnih podatkov, poveča vlogo knjižnice pri informacijskem opismenjevanju in istočasno dvigne položaj knjižnice v njenem akademskem okolju.

NOVI PROSTORI HRVAŠKIH VISOKOŠOLSKIH KNJIŽNIC Knjižnica Hrvatske akademije znanosti in umetnosti – sobitje starega in novega

V letu 2008 se je, iz starih poslovnih prostorov v nove, preselila Knjižnica Hrvatske akademije znanosti in umetnosti (v nadaljevanju HAZU). Vodja knjižnice in magistra informacijskih znanosti **Vedrana Juričić** je predstavila Knjižnico HAZU kot javno, splošno znanstveno knjižnico. Njeni člani so vsi prebivalci mesta Zagreb. Vse gradivo, razen lastnih izdaj, je čitalniško. Obsega ca. 400.000 enot knjižničnega gradiva, med drugim:

- 36 inkunabul,
- 403 raritet iz 16. st.,
- 608 raritet iz 17. st.,
- 2395 raritet iz 18. st.
- privatne knjižnice znamenitih Hrvatov.

S selitvijo so pridobili:

- večje prostore,
- novo tehnično opremo (prenosni računalniki, čitalci mikrofilmov, skenerji, elektronsko učilnico, opremo za slepe in slabovidne),
- dve novi delovni mesti, tako jih je sedaj skupaj zaposlenih 15,
- 36 čitalniških mest za uporabnike,
- enotno člansko izkaznico in
- zaračunavanje opominov.

Največja pridobitev pa je nova *digitalna zbirka*, ki vključuje predvsem raritetno gradivo in jo dopolnjujejo, glede na zahteve uporabnikov. Vso digitalizirano gradivo je, v celoti, prosto dostopno na njihovi spletni strani.

Knjižnica Filozofske fakultete v Zagrebu: nove usluge v novih prostorih

Marca 2009 se je vseh 19 oddelčnih knjižnic in 3 pisarne Filozofske fakultete (v nadaljevanju FF) v Zagrebu združilo v enotno Knjižnico Filozofske fakultete Univerze v Zagrebu. **Irena Kranjec, Iva Melinščak Zlodi, Dorja Mučnjak in Višnja Novosel** so predstavile projekt selitve in tem pridobitve za novo knjižnico. Knjižnica je trenutno ena izmed najnaprednejših in tehnološko najbolj opremljenih visokošolskih knjižnic na Hrvaškem. Iz 22 neuglednih majhnih lokacij se je preselila v novo stavbo, ki obsega:

- 8.000 m² površine, ki se razprostira v 7. nadstropjih,
- 6 čitalnic,
- 750 čitalniških mest, opremljenih s priključki za internet,
- 200 čitalniških mest, opremljenih z računalniki,
- brezžični internet,
- daljši odpiralni čas,
- medknjižnično izposojlo,
- 3 dvorane, namenjene izključno izvajanju knjižničnih dejavnosti,
- celice za samostojni študij,
- garderobe za uporabnike,
- prosti pristop do gradiva,
- možnost oddaljenega dostopa (via proxy server),
- integracijo strokovnih zbirk v enotno zbirko,
- skladišče, opremljeno s kompaktnimi,
- knjigomate, za samostojno izposojlo ali vračanje gradiva v vsakem nadstropju,
- samostojno skeniranje, kopiranje in tiskanje v vsakem nadstropju s Xerox SafeQ napravo,
- enotne zbirke periodike, raritet in AV-gradiva.

Nova programska oprema s sistemom KOHA in integracijo drugih računalniških podsistemov vanj (Web, ODBC, SIP2, LDAP, Xerox SafeQ), uporabnikom omogoča:

- podaljševanje izposoje,
- rezervacije gradiva,
- spremembe osebnih podatkov,
- izdelavo lastnih seznamov,
- enotno člansko izkaznico, ki je lahko aktivna v več segmentih, kar uporabniku omogoča:
- izposojlo, rezervacije, podaljševanje gradiva,
- dostop do brezžičnega interneta,
- samostojno skeniranje, kopiranje in tiskanje.

Kljub vsem tem prednostim, pa so se, s selitvijo, pokazale tudi nekatere pomanjkljivosti:

- upočasnjen razvoj knjižničnih uslug,
- spremenjen delovni krogotok zaposlenih.
- Knjižnica si je za prihodnost zadala naslednje naloge:
- razvoj digitalnih zbirk,
- uvedba servisa »vprašaj knjižničarja«,
- razvoj knjižničnega kataloga,
- izobraževanje uporabnikov in knjižničarjev.

Njihov moto: »*Pišem humanistične in družboslovne seminarske naloge brez pomoči wikipedije, samo s knjigo!*« (Mučnjak, 2009)

UPORABA NOVIH TEHNOLOGIJ V KNJIŽNICAH

Trendi uporabe tehnologij v knjižnicah

Doktorica knjižničarskih in informacijskih ved, ter ravnateljica knjižnice Instuta Rudjer Bošković v Zagrebu, **Jadranka Stojanovski** se sprašuje, kakšne usluge naj knjižni-

ce v bodočnosti razvijajo? Mnenja je, da bi morali opustiti zastarelo razmišljanje o naših katalogih in narediti preskok v informacijsko dobo. Skozi zgodovino svojih dejavnosti so knjižnice izdelovale ročno pisane kataloge sprva v knjigah, nato na listkih, kasneje tiskane listke, sedaj imamo on-line kataloge, ki pa so, za današnjega sodobnega uporabnika, preokosteneli. Knjižnične kataloge bi morali spremeniti tako vsebinsko, kakor tudi njihovo zunanjo podobo. Knjižnični katalogi bi morali:

- biti že na prvi pogled privlačni, barviti,
- omogočati uporabniku lažje iskanje, brez strogo predpisanih gesel. Iskanje naj bo podobno iskanju po spletnih straneh, kjer te opozarjajo na napake, pokažejo sorodne možnosti...,
- omogočati dostop do polnih besedil.

Tehnološki razvoj bi, teoretično, takšen razvoj knjižničnih katalogov omogočal, saj imamo na voljo vse zmogljivejše računalnike, vse cenejše nosilne medije, kvalitetno grafično opremo, vse več ponudnikov opreme za oddaljen dostop, vse bolj poteka komunikacija preko spleta...

Knjižničarjeva vloga se je spremenila, iz posrednika informacij v svetovalec in pomočnika pri iskanju informacij. Uporabniki so večinoma že informacijsko pismeni in potrebujejo le napotke za aktivno, samostojno iskanje informacij. Knjižničarjeva vloga pa je v obnavljanju zaprtih zbirk, integracija v šolske sisteme, sodelovanje z uporabnikom. V sodobni informacijski dobi nimajo prednosti knjižnične police, pač pa uporabniki!

Prostor delovanja se je iz fizičnega spremenil v virtualnega. V tem knjižničar več ne privablja uporabnika, pač pa ga mora sam poiskati. Po nekaterih raziskavah OCLC iz leta 2005, kar 98% uporabnikov najprej išče informacije na spletu, samo 2% pa v knjižničnih katalogih. Na spletu je namreč informacija takoj dostopna, ne glede na to, kje se uporabnik nahaja.

Knjižnični katalogi pa, po drugi strani, ponujajo v glavnem le tradicionalno, tiskano gradivo. Po njega bi moral uporabnik priti v knjižnico, si ga izposoditi in potem ponovno vrniti v knjižnico. Ali ne bi bilo pametno, v knjižnične kataloge vključiti digitaliziranega gradiva, elektronskih časopisov, elektronskih knjig, multimedije (slike, zvok, video)? Če se hočemo približati današnjemu sodobnemu uporabniku in njegovim zahtevam, bi bilo nujno v knjižnične kataloge razširiti z:

- metapodatki,
- vključenostjo v druge, spletne kataloge, repozitorije,
- različnimi protokoli za lažji dostop,
- možnostjo enostavnih konverzij za prenos podatkov.

Metapodatke naj torej:

- oblikujejo knjižničarji, avtorji in uporabniki,
- le-ti naj omogočajo iskanje po posameznih besedah v besedilu, ogled celotnih besedil,
- omogočajo iskanje z enostavnimi gesli,
- vsebujejo geslovnike,
- bodo grajeni po principu FRBR,
- vsebujejo polne MARC bibliografske opise.

Smernice razvoja knjižničnega kataloga naj bodo:

- »googlizirati« knjižnične kataloge,
- možnost hitrega in enostavnega prevzema bibliografskih zapisov iz drugih baz,
- integracija drugih vsebin (Google Books),
- integracija kataloga v druge kataloge in baze podatkov,
- reklamiranje knjižničnih katalogov na družbenih spletnih straneh, kot sta Facebook, Twitter...

Splošen vtis je, da naši uporabniki dobijo precej manj, kot od nas pričakujejo. Informacijsko okolje se hitro razvija in knjižnice morajo temu razvoju slediti. Uporabnika moramo sprejeti takšnega kot je, z njegovimi zahtevami in znanjem.

ZOTERO in upravljanje z informacijami

Profesor informacijskih znanosti, bibliotekarstva in angleščine, ter raziskovalec **Krešimir Zauder** iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice v Zagrebu je, v okviru praktične delavnice, predstavil ZOTERO, računalniški program. Program ZOTERO je razvilo podjetje Research Information System, ki je razvijalo tudi programe za Thompson Reuters. Omogoča nam:

- upravljanje z bibliografskimi podatki za lastne potrebe,
 - ✓ izdelava lastne zbirke (zbiranje, organizacija bibliografskih podatkov),
 - ✓ avtomatska izdelava seznamov literature,
 - ✓ možnost neposredne uporabe citata v Wordu ali podobnem programu,
- avtomatsko uvažanje metapoda-

tkov iz drugih zbirk

- ✓ povezovanje z drugimi bazami,
- ✓ uvoz podatkov iz spleta,
- ✓ uvoz podatkov iz ekranske slike,
- pripenjanje celotnih besedil iz spleta k bibliografskim podatkom,
- povezovanje z drugimi aplikacijami,
- izdelava poročil...

Omogoča sodelovanje z uporabniki, drugimi institucijami, iskanje po tujih bazah.

Zaključek

Vajeni razkošja posvetovanj ZBDS in Popotovalnega strokovnega srečanja visokošolskih knjižničarjev 2009 smo si, sprva rahlo razočarani, na petek 13., ogledali prizorišče seminarja. Stara zgradba nas je spominjala na Filozofsko fakulteto v Ljubljani, prav tako predavalnice v njej. Pogostitev je bila skromna, le z nekaj muffini in instant kavo v plastičnih lončkih sponzorja Nescafe. Seminar je bil organiziran v petek popoldan in v soboto dopoldan. Zaradi skromnega prostora in pogostitve pa je bila kotizacija veliko nižja kot v Sloveniji, ca. 35,00 eurov na osebo. Vključevala pa je tudi večerno pogostitev, ki se je žal nismo udeležili in sobotno kosilo. S takšno časovno organizacijo uporabniki knjižnic niso prikrajšani zaradi zaprtja visokošolskih knjižnic, po drugi strani pa se lahko posvetovanja udeležijo vsi zainteresirani knjižničarji, saj ni izostankov na delovnem mestu in tudi ne prevelikih stroškov za posameznika. Glede prvega vtisa skromnosti, pa ni trpele vsebine seminarja. Ob zanimivih predavanjih v petek popoldan in

soboto dopoldan, so bile organizirane tudi aktivne delavnice s predavatelji v soboto popoldan, po odmoru za kosilo.

Ugotovili smo, da se hrvaški visokošolski knjižničarji srečujejo s podobnimi problemi kot slovenski. Z vseživljenjskim izobraževanjem tako uporabnikov kot knjižničarjev, prostorsko stisko, digitalizacijo gradiva, na kakšen način ponuditi elektronske vire, kako stopiti v korak z razvojem informacijske družbe? Glede na regionalno bližino to tudi ne preseneča. Verjetno bi bilo v prihodnosti pametno razmisliti o organiziranju skupnega posvetovanja, izmenjavi izkušenj in o medsebojnem sodelovanju.

Žal ni bil izdan zbornik ali kakšna druga tiskana literatura o posvetovanju samem. Zato so tudi viri, navedeni v tem članku, predvsem spletne strani, kar pa po drugi strani tudi dokazuje, da so tovrstni viri vse bolj uporabljeni, tudi s strani knjižničarjev.

Bernarda Korez

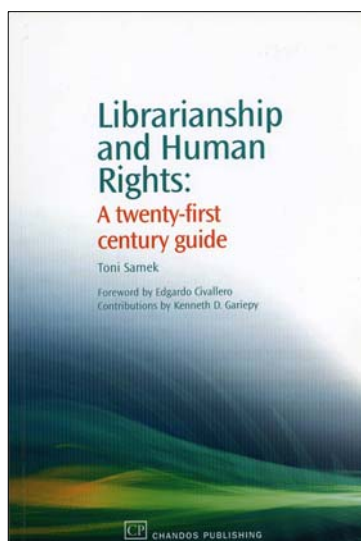
Univerzitetna knjižnica Maribor

Uporabljena in priporočena literatura

- *Godišnje izveščaje 2008* (2009). Zadar: Gradska knjižnica. ISBN 978-953-7204-22-8
- *Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti. Knjižnica* (2009). Dostopno na spletni strani <http://hazu.arhivpro.hr/>, z dne 29.12.2009
- Lubans, J. *Je li prošla baba s kolačima?: the academic library in »novel circumstances«*. Summary. (2009). Dostopno na spletni strani http://nippur.irb.hr/szi_2009/eng/summary.htm#lubans, z dne 29.12.2009
- Hasenay, D. *Promjene u izobrazovanju knjižničara – izazov ili teret?* (2009). Dostopno na spletni strani http://nippur.irb.hr/szi_2009/sazetak.htm#hasenay, z dne

29.12.2009

- Kranjec, I. Melinščak Zlodi, I. Mučnjak, D. Novosel, V. *Knjižnica filozofskog fakulteta: nove usluge u novim prostorima*. (2009). Dostopno na spletni strani http://nippur.irb.hr/szi_2009/sazetak.htm#iva, z dne 29.12.2009
- Machala, D. *Cjeloživotno učenje knjižničara: što i zašto učimo i nakon diplome*. (2009). Dostopno na spletni strani http://nippur.irb.hr/szi_2009/sazetak.htm#machala, z dne 29.12.2009
- Barada, V. Zdravković, Ž. Pehar, I. *Knjižnica kao generator kulturnog sadržaja u gradu Zadr: metodološki pristup i rezultati istraživanja*. (2009). Dostopno na spletni strani http://nippur.irb.hr/szi_2009/sazetak.htm#pehar, z dne 29.12.2009
- Petrak, J. *Poduka korisnika: što može knjižnica?* (2009). Dostopno na spletni strani http://nippur.irb.hr/szi_2009/sazetak.htm#petrak, z dne 29.12.2009
- Zauder, K. *Zotero i upravljanje informacijama*. (2009). Dostopno na spletni strani http://nippur.irb.hr/szi_2009/sazetak.htm#zauder, z dne 29.12.2009
- *Knjižnica uzvraća udarac: reorganizacija imperija*. (2009). Dostopno na spletni strani http://nippur.irb.hr/szi_2009/szi_program.htm, z dne 29.12.2009
- *Filozofski fakultet Osijek. Odsjek za informacijske znanosti*. (2009). Dostopno na spletni strani <http://web.ffos.hr/infoznanosti/home.php>, z dne 29.12.2009
- *Gradska knjižnica Zadar*. (2009). Dostopno na spletni strani <http://www.gkzd.hr/index.php>, z dne 29.12.2009
- Juričić, V. *Osebna spletna stran*. (2009). Dostopno na spletni strani http://www.hazu.hr/~vea/str/biogr_e.html, z dne 29.12.2009
- Lubans, J. *Osebna spletna stran*. (2009). Dostopno na spletni strani <http://www.lubans.org/>, z dne 29.12.2009
- CUK: *cjeloživotno učenje knjižničara*. (2009). Zagreb: Nacionalna i sveučilišna knjižnica. Dostopno na spletni strani <http://www.nsk.hr/cuk>, z dne 29.12.2009
- *Knjižnica Filozofskog fakulteta 2009*. (2009). Zagreb: FF press. ISBN 978-953-175-332-6
- Pavičić, J. Alfirević, N. Aleksić, L. *Marketing i menadžment u kulturi i umjetnosti* (2006). Zagreb: Masmedia. ISBN 953-157-487-1

BIBLIOTEKARSTVO IN ČLOVEKOVE PRAVICE**Toni Samek. Librarianship and human rights: a twenty-first century guide. Oxford: Chandos, 2007**POVABILO
K BRANJU

V knjigi so predstavljena osnovna teoretična izhodišča in prakse izvajanja načel človekovih pravic v knjižničarstvu. Iz podnaslova hitro sklepamo, da gre priročnik, ki so pri knjižničarjih nadvse zaželeni in ustaljeni. Vendar tokratni priročnik je vsaj v nekem oziru nekoliko poseben. Kot avtorica na uvodnih straneh zapiše je to knjiga, ki sledi dokaj specifičnem mednarodnem gibanju znotraj knjižničar-

ske stroke. T.i. kritično bibliotekarstvo daje prednost tistim knjižničarskim praksam, ki so v prvi vrsti povezane z izvajanjem temeljnih človekovih pravic, kot pa drugim strokovnim zadevam. Osrednji problem knjige je izvajanje intelektualne svobode, osrednji pojem pa socialna akacija (ang. social action). Obstoječo knjižničarsko retoriko o človekovih pravicah avtorica uporabi samo kot izhodišče za aktivnosti, ki zajamejo širšo družbeno problematiko npr. revščina. Avtorica že na začetku poudari, da temeljne pravice, ki so navedene *Splošni deklaraciji človekovih pravic*¹ (1948) niso nujno univerzalne in absolutne. Knjiga poskuša zato preseči okvir zapisanega in se spogleduje z načeli trajnostnega razvoja. Preseči hoče tradicionalno razumevanje intelektualne svobode in nasprotuje knjižničarski nevtralni drži, pri čemer Samekova poudarja upoštevanje kulturnih, političnih in ekonomskih razmer. Iz tega izhodišča avtorica zagovarja stališče, da je knjižnica prostor oz. točka upora.

Knjiga je sestavljena iz dveh poglavij. V prvem poglavju poimenovan »Retorika« so strnjeno predstavljena obstoječa splošna sprejeta in alternativna knjižničarska stališča. Vseskozi izpostavlja, da je poglobitveni problem tradicionalnega knjižničarstva v tem, da se je distanciralo od t.i. »neknjižničarskih tem«. Osrednja knjižničarska retorika je preveč zagledana sama vase in se najraje ukvarja s tehničnimi in menedžerskimi zadevami. Nasprotno trdi Samekova, knjižničarji niso oziro-

ma ne bi smeli biti pasivni in nevtralni opazovalci, temveč so (ne)posredno vključeni v različne družbene dejanja. Socialna akcija zajema neposredne aktivnosti in odzive na dogodke, ki se pojavijo v širšem družbenem okolju knjižnice (vojna, revščina, družbene spremembe, biotetika). Posledično imajo ti dogodki pomembno vlogo v izvajanju knjižnične dejavnosti, npr. dostop do informacij, zasebnost, državljanske svoboščine, intelektualna svoboda. Problem obstoječe osrednje knjižničarske retorike o intelektualni svobodi je v tem, da temelji na zahodni (evropski) tradiciji, ki daje večji poudarek na pravice posameznika kot pa koheziji skupnosti. Samekova nato podrobno pregleda IFLA temeljne vrednote o odnosu med knjižnicami in intelektualno svobodo. ZA IFLA izjave pravi, da so v sicer dobra, načelna izhodišča, vendar pa je IFLA, predvsem zaradi zapletene lastne birokratske strukture, v praksi konservativna, počasna in neučinkovita pri uvajanju sprememb. To je razvidno tudi pri etičnih kodeksih mnogih knjižničarskih združenjih, ki so IFLA vrednote nekritično prevzemale in prenašale v svoje kulturno okolje. Tudi dokumenti sprejemljivi in dobrodošli, vendar tovrstni akti ne izražajo tudi dejanskih razmer, zlasti tam ko so ta načela vse prevečkrat eksplicitno ali tiho kršena oz. prezrta.

V drugem delu prvega poglavja sledi povzetek osnov informacijske etike in globalne informacijske pravičnosti (ang. global information justice), ter jih poveže s konceptom človekovih pravic. Nanašajoč se na *Splošno deklaracijo človekovih pravic* so moralne odgovornosti knjižničarjev in informacijskih delavcev vsaj sledeče: spoštovanje človekovega dostojanstva, zaupnostjo, enake možnosti, zasebnost idr. (glej str. 24). Poleg tega bi morali še upoštevati sledeče pravice, ki niso vključene v deklaracijo: pravico do komuniciranja, pravico do naravnih virov in pravica do sodelovanja in človeški dediščini. Samekova tu izpostavlja, da se je potrebno zavedati, da pravice same po sebi niso naravne in so vedno vpete v določeno družbeno in ekonomsko realnost in so zato vedno ideološko pogojene glede na to kaj se smatra kot resnica. Zaradi tega je deklaracija večkrat predmet kritik, npr. da je bila razvita za varovanje človekovih pravic v zahodnega, razvi-

¹ Deklaracija je v slovenskem jeziku dostopna tudi na tem naslovu: <http://www.varuh-rs.si/index.php?id=102>.

tega sveta in njenih družbeno-ekonomskih interesov. V nadaljevanju sledi predstavitev dveh pojmov: medkulturna informacijska etika in informacijska ekologija, zlasti z vidika kot ju proučujejo v Mednarodnem centru za informacijsko etiko v Nemčiji (<http://icie.zkm.de/>). Z medkulturno informacijsko etiko je povezana tudi globalna informacijska pravičnost, ta predpostavlja odgovorno uporabo informacijske tehnologije, ter s tem posledično o ohranjanje narave in človečnosti. Poglavlje se zaključi za navedbo taktik izvajanja človekovih pravic, ki jih knjižničarji in informacijski strokovnjaki še posebej pri svojem delu uporabljajo oz. naj bi uporabljali npr. z informacijami in znanji podpreti otroke in druge skupine v procesu zagovornišva njihovih pravic, z informacijskimi znanji podpreti ljudi, da uporabijo pravni sistem v svojo korist, zaščita kulturnih in ekonomskih pravic prvobitnih ljudstev tako, da bodo zapisovali svoja tradicionalna znanja, idr. (več na str. 35).

V drugem poglavju poimenovan »Realnost« sta podana dva seznama praktičnih strategij, ki so urejeni po abecednem seznamu posameznih pojmov, kateremu sledi definicija in primeri izvedenih ali še trajajočih aktivnosti. Prvi seznam povzema pogloblitve manifestacije socialne akcije, ki so uporabne pri knjižnični in informacijski dejavnosti, drugi seznam pa specifične oblike socialne akcije, ki se v knjižnični in informacijski dejavnosti uporabljajo za uvajanje družbenih sprememb (npr. geslo *razvoj skupnosti*, ki prikaže primer

strategije vancouverske splošne knjižnic, ki so leta 2004 poskušale razviti metode dela z revnimi skupnostmi).

Nekatere pomanjkljivosti knjige Samekova že sama izpostavi, zlasti kritika, da je knjiga preveč usmerjena na angleško jezikovno območje in njihove aktivnosti. Sicer pa je uvodni teoretični del knjige nekoliko preveč nejasen, ponavljanje in predolgi dobesedni navedki. Na mestih tudi nejasnost odnosa med kritiziranimi IFLA dokumenti in alternativnimi bibliotekarskimi stališči. Zaradi tega priporočam, da se o slednjem bralec raje poduči pri avtoričinih drugih tekstih². V drugem delu knjige so nekatera gesla in primeri aktivnosti okorno in preslabo predstavljeni, zlasti smiselnost in ustreznost posamezne socialne akcije. Navkljub pomanjkljivostim gre za uporaben priročnik, zlasti za oblikovanje storitev in dejavnosti splošnih knjižnic (npr. zanimivo je tudi to, da se v knjigi omenjena aktivnost imenovana kot Živa knjižnica (str. 80) v Sloveniji ne izvaja v povezavi s knjižnicami), dobro izhodišče je tudi za nadgradnjo branja nekaterih IFLA dokumentov, npr. IFLA *Manifest o Internetu*³, *Glasgowska deklaracija o knjižnicah, informacijskih storitvah in intelektualni svobodi*⁴ in *Deklaracija o knjižnicah in trajnostnem razvoju*⁵, IFLA/FAIFE *Libraries and intellectual freedom*, idr.

Branka Badovinac
Narodna in univerzitetna knjižnica

² Nekaj izbrane bibliografije je dosegljivo na naslovu: <http://www.ualberta.ca/~asamek/writings.htm>.

³ http://www.zbds-zveza.si/internetni_manifest_ifle.asp

⁴ http://www.zbds-zveza.si/glasgowska_deklaracija.asp

⁵ http://www.zbds-zveza.si/deklaracija_o_knjiznicah.asp.

OBVESTILA

POVABILI

Revija *Cataloging & Classification Quarterly* poziva k sodelovanju s prispevki v posebni številki na temo katalogizacije sive literature (Cataloging Grey Literature). Rok za oddajo prispevkov je 30. 6. 2010. Več informacij: <http://www.informaworld.com/smpp/title~content=t792303976~link=cover>.

Tudi revija *Advances in Librarianship* poziva k sodelovanju s prispevki. Rok oddaje prispevkov za 32. letnik, ki bo izšel konec decembra 2010, je 31. 5. 2010. Več informacij: <http://info.emeraldinsight.com/products/books/series.htm?PHPSESSID=5c7k4v0itjcvao34hsrgq2tj63&cid=0065-2830>.

IZŠEL JE SLOVENSKI BIBLIOTEKARSKI TERMINOLOŠKI SLOVAR

Revija *Knjižnica* prinaša v dvojni številki letnika 2009 temeljno delo s področja bibliotekarstva: Bibliotekarski terminološki slovar. Izid dela, ki vsebuje na skoraj štiristo straneh nad 6.500 bibliotekarskih terminov, sta omogočila založnika revije Knjižnica Zveza bibliotekarskih društev Slovenije in Narodna in univerzitetna knjižnica. Nastal je po več kot dveh desetletjih pionirskega dela na še povsem neraziskanem področju in neutrudnih prizadevanj Bibliotekarske terminološke komisije, katere člani so Ivan Kanič, Zvonka Leder, Majda Ujčič, dr. Polona Vilar in mag. Gorazd Vodeb in v kateri so krajši ali daljši čas sodelovali tudi dr. Branko Berčič, Zlata Dimec, mag. Darja Gabrovšek Homšak, Tomaž Kobe, mag. Jože Kokole, Jože Munda, dr. Mirko Popovič, dr. Bernard Rajh, Ksenija Slabe, Stane Suhadolnik, dr. Alenka Šauperl, Maks Veselko, dr. Franci Zore, mag. Saša Zupanič, dr. Maja Žumer in drugi.

Bibliotekarska terminologija pri nas

Bibliotekarstvo je stroka, ki ima med Slovenci in v slovenskem prostoru dokajšnjo tradicijo; bibliotekar v Licejski knjižnici, današnji Narodni in univerzitetni knjižnici, je bil na primer v 19. stoletju tudi genialni jezikoslovec, znanec devetnajstih jezikov Matija Čop. Slovenski strokovni termini so se kljub močnemu in stalnemu vplivu nemškega jezika v 19. in 20. stoletju, v sedanjosti pa vplivu angleške strokovne literature in s tem tudi terminologije, razvili, utrdili in tudi uvel-

javili. Ves ta čas bibliotekarskim terminom na žalost ni bila namenjena sistematična skrb ali organiziran poskus njihove kodifikacije in normiranja. Raba je slonela predvsem na jezikovni praksi in normi posameznih "šol" ali na pomembnih in vplivnih posameznikih, npr. Avgustu Pirjevcu, Pavlu Kalanu in drugih priznanih bibliotekarjih, kar pogosto ni bilo niti oblikovno niti semantično usklajeno. Sodobni strokovni stiki v svetu, hiter razvoj računalniške opreme in s tem vnos sprememb v tehnologijo in metodologijo obdelave ter pojav množice novih nekonvencionalnih nosilcev zapisov, ki kot knjižnično gradivo prihajajo v knjižnice, so povzročili ne samo vdor tujih poimenovanj ampak tudi napačno rabo, ki jo je povzročil vir, iz katerega je črpala informacija. Urejena strokovna terminologija je dokaz moči, pestrosti, razvitosti in samostojnosti nekega jezika, istočasno pa tudi stroke, v kateri se uporablja, zato je jasno, da je treba strokovno terminologijo ustrezno gojiti in negovati, po drugi strani pa tudi normirati in kodificirati v enojezičnih terminoloških slovarjih.

Zaradi spoznanja, da bibliotekarska stroka v slovenščini nima niti enojezičnega razlagalnega niti večjezičnega prevajalnega slovarja, je postala izdelava slovarja nujna. V ožjem krogu strokovnjakov se je porodila misel o projektu, ki bi zapolnil to vrzel v bibliotekarski stroki. Ideja je postala resničnost, ko sta Ivan Kanič in Mirko Popovič pripravila organizacijska in kasneje tudi stro-

kovna izhodišča za delovanje projektne skupine, ki je začela z delom leta 1987. Začela se je priprava večletnega projekta za sestavo terminološkega slovarja, katerega trajanja in časovnega načrtovanja ni bilo mogoče natančneje določiti zaradi neobstajanja osnov za delo in slovarjev, na katere bi se lahko skupina oprla. Veljalo je spoznanje, da je bibliotekarstvo razvejeno področje, zato bo inventarizacija izrazja zahtevno delo. Še realnejše je bilo dejstvo, da kroga sodelavcev zaradi načina dela, ki poteka na usklajevalnih sestankih in izključno v prostem času sodelujočih strokovnjakov, ni mogoče širiti. Gotovo je bilo samo to, da bo priprava slovarjev dolgoročen in zahteven večletni projekt.

Kako je nastajal prvi slovenski bibliotekarski terminološki slovar

Osnovni cilj projekta za ureditev bibliotekarske terminologije in s tem tudi pripravo *prvega slovenskega bibliotekarske terminološkega slovarja* je bil kodificiranje slovenske bibliotekarske terminologije, ki temelji na:

- evidentiranju strokovnih izrazov, ki se v bibliotekarstvu uporabljajo danes ali so se uporabljali v preteklosti,
- pomenski analizi posameznega termina in ugotavljanju pomenskih povezav ter sinonimnih ali antonimnih odnosov med njimi,
- normiranju glede na knjižno normo in zahteve urejene strokovne terminologije.

Projektna skupina je delovala od ustanovitve kot Bibliotekarska sekcija Terminološke komisije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU in je bila kot Sekcija za bibliotekarsko terminologijo ustanovljena 9. junija 1987 ob združenih strokovnih prizadevanjih Terminološke komisije Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, takrat na novo ustanovljenega Oddelka za bibliotekarstvo na Filozofski fakulteti in Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani, pozneje pa se je osamosvojila. Člani omenjene komisije so bili vsa leta njenega delovanja priznani strokovnjaki s področja bibliotekarstva, dokumentalistike, informatike, jezikoslovja in leksikografije. V času od ustanovitve komisije do konca redakcije slovarja decembra 2009 je bilo 586 skupnih usklajevalnih sej zunaj delovnega časa članov komisije, tudi vse ostalo delo je potekalo praviloma v prostem času sodelavcev.

Slovenski terminološki slovar bibliotekarstva in informacijske znanosti je razlagalni in normativni slovar, v katerem so zajeti tisti bibliotekarski strokovni izrazi, ki so v rabi in omogočajo komuniciranje v stroki. V slovarju so zato obdelani:

- veljavni bibliotekarski termini,
- slovenski termini s področja informacijske znanosti,
- pomembnejša zastarela poimenovanja,
- udomačeni žargonski izrazi,
- splošno rabljene okrajšave in pomembnejše kratice,
- strokovni izrazi s področja tiskarstva, založništva, knjigarstva, računalništva, dokumentalistike in informatike, če posegajo v bibliotekarsko stroko.

Pri izboru terminov, ki so obravnavani v slovarju, je v okviru posamezne besedne družine, v kateri je iz istega pojmovnega sklopa več besednih vrst, praviloma dana prednost samostalnemu, medtem ko so druge besedne vrste vključene glede na pogostnost rabe. Komisija se je ravnala po sodobnih načelih leksikografije, zato je delo temeljilo na izpisih bibliotekarskih izrazov iz obsežnega korpusa 291 slovenskih strokovnih besedil na skupaj 6.566 straneh in po njih izdelanem geslovniku z 16.578 iztočnicami ter permutiranim kazalom s 34.900 enotami. Od leta 1993 je potekala redakcija terminov na podlagi zbranega gradiva z oblikovanjem razlag in izdelavo celovite podobe slovarskega članka. Realizacija začrtane obdelave in strokovne predstavitve bibliotekarske terminologije je bila predstavljena strokovni javnosti v presojo v poskusnem snopiču leta 1996, vendar odmevnejše kritike ni bilo. Tudi od začetka leta 2008 prosto dostopna spletna izdaja delovnih gradiv slovarja na spletišču revije Knjižnica ni doživela tovrstnih odmevov.

Delo komisije je bilo glede na sprejeta redakcijska in tematska načela usmerjena v izdelavo razlag za enojezični slovar, ki naj bi kar se da izčrpno zajel strokovno izrazje bibliotekarske stroke. S pojmom *razlaga* opredeljujemo opis vsebine določenega pojma in njegovega formalnega znaka, to je strokovnega izraza, ki ga zaznamuje, tako da so upoštevani tisti podatki, ki omogočajo, da dobi uporabnik osnovno predstavo o razlaganem; pri pomenskem ubesedovanju, to je pisanju slovarske pomenske razlage, je upoštevano načelo poljudnosti in

predstavnosti, posebne pozornosti pa je bila deležna pravilno izbrana nosilna beseda razlage, to je beseda, ki pomensko in vrstno opredeli termin, ga uvrsti v pojmovno skupino, nakaže njegovo pojmovno odvisnost in seveda ni sopomenka.

Veliko pozornosti je namenjene tudi ugotavljanju sinonimnih odnosov med posameznimi strokovnimi poimenovanji. Problem je za vsako terminologijo zelo pereč. O tem, kaj je *sopomenka*, je več gledanj in definicij; mi jo obravnavamo kot istopomensko besedo, pri čemer upoštevamo glede na normo knjižnega jezika njeno stilno nevtralnost in nenevtralnost, glede na pomenske prvine ali gre za popolno, delno ali približno sopomenko, glede na frekvenco ali je enako rabljena, bolj rabljena ali manj rabljena in glede na izvor ali je domača ali tuja. Za označevanje teh odnosov so uporabljeni označevalniki, ki poleg nevtralnosti služijo tudi za označevanje ostalih informacij.

Vse delo je potekalo po pisnih navodilih, ki so bila pripravljena sprva za evidentiranje bibliotekarskega izrazja z izpisovanjem slovenske strokovne bibliotekarske literature, pozneje pa za samo redakcijo slovarskih iztočnic. Oboja so temeljila na sodobnih leksikografskih in uveljavljenih redakcijskih načelih. Zahtevno pomensko analizo strokovnih izrazov na podlagi izdelanih pisnih navodil so opravljali predstavniki specializiranih področij bibliotekarske stroke, ki tudi tvorijo redaktorsko skupino slovarja. Iztočnica, obdelana v slovarskem članku zato ni predstavljeno samo informativno, ampak upošteva tudi normativnost glede na knjižno normo in

zlasti glede na zahteve, ki jih ima urejena terminologija stroke.

Računalniška obdelava slovarskih podatkov

Zaradi zagotavljanja večje operativnosti pri samem delu in učinkovitejše uporabe delovnih gradiv se je delovna skupina odločila v celoti avtomatizirati zajemanje in obdelavo vseh podatkov, pripravo izpisov in samo uporabo slovarja. V ta namen je bila pripravljena in natančno opredeljena razčlenjena struktura zapisov, ki omogoča fleksibilnost obdelav in morebitno kasnejšo konverzijo podatkov. Podatkovna zbirka obsega v času izida tiskane izdaje slovarja 6560 zapisov, od tega 6520 slovarskih člankov in 40 grafičnih znakov, podatkovna struktura pa je odraz različnih potreb, ki jih mora slovar izpolniti. Izid celotnega terminološkega slovarja je predviden tudi v računalniški obliki kot vzporedna spletna izdaja.

Vse obdelave potekajo s programskim sistemom EVA avtorja Primoža Jakopina v okolju Windows xp/7, ki je namenjen obdelavi besedil, podatkovnih zbirk in slikovnih podatkov, posebni moduli pa so namenjeni tudi lingvističnim obdelavam. Iz skromnega urejevalnika besedil, ki je nastal leta 1985, se je program razvil v močno orodje, ki je že služilo obdelavi večjega števila besedilnih korpusov in slovarjev v slovenskem akademskem okolju. Svojo pot v računalniškem okolju je slovar nastopil že takoj od svojih začetkov, prve zasnove še na Sinclairjevem Spectrumu 48K, nato se je preselil na Atari ST, od leta 1991 je bil uporaben v okolju DOS, nato na celotni paleti operacijskih sistemov Windows 3.11/95/98/2000/

NT/xp/7. Program je bil že od samega začetka zasnovan kot fleksibilno orodje, ki ga lahko uporabnik sam prilagaja različnim potrebam in okoljem. Pri delu je povsem avtonomen in ima lasten nabor znakov na tipkovnici ter na zaslonu in tiskalniku, bogat nabor funkcij za obdelavo podatkovnih zbirk, grafični urejevalnik, sistem za optično razpoznavanje znakov in namizno založništvo, ki omogoča lastno izdelavo kvalitetnih tiskarskih filmov.

Njegova spletna različica NEVA je omogočila tudi neposreden prenos in namestitvev slovarskega gradiva v internetno okolje na spletni strežnik z učinkovitim iskanjem, kar je delovna skupina pri svojem delu ves čas s pridom uporabljala. Od leta 2008 je na tak način slovarsko gradivo javno dostopno na spletišču revije Knjižnica vsem uporabnikom spleta brez omejitev. Uporabniški vmesnik je enostaven in pregleden, na razpolago je zaslonska pomoč, nekaj osnovnih podatkov o slovarju in njegovi strukturi, neposredno pa je dosegljiv tudi zahtevnejši ukazni način, ki omogoča tudi zelo zahtevna in zapletena iskanja.

Ob izidu slovarja

Kot je bilo omenjeno v uvodu, v slovenščini doslej še nismo premoogli bibliotekarskega terminološkega slovarja, niti ni bilo popisano strokovno izrazje, ki se uporablja v stroki. Ob silovitem prodoru sodobne tehnologije prihajajo v slovenski strokovni jezik bibliotekarjev novi izrazi, novi nosilci zapisov so v knjižnici knjižnično gradivo, ki ga mora bibliotekar prepoznati in opisati, istočasno nekateri starejši izrazi

izginjajo. Tri za slovenski jezik pomembne cilje, to je popis izrazja v bibliotekarski stroki, njegovo kodifikacijo in nato objavo v obliki tiskanega in elektronskega slovarja, je bilo mogoče doseči le s projektno zasnovano akcijo, ki jo je izvedla multidisciplinarna skupina strokovnjakov s področja bibliotekarstva, dokumentalistike, informatike in leksikografije z občasno pomočjo strokovnjakov za nekatera druga strokovna področja. Inventarizacija izrazja je bila z metodo izpisovanja strokovnih besedil na tak način opravljena kot izhodiščna faza projekta in je trajala več let, zahteven segment selekcije in vrednotenja terminov, pomenska analiza z vzpostavitvijo pomenskih zvez med izbranimi termini in oblikovanje razlag je predstavljalo osrednje delo terminološke skupine. Prav ta zaključni segment leksikografskega dela in objava slovarskega gradiva v tiskani in vzporedni elektronski obliki je zaradi zahtevnosti, predvsem pa dolgotrajnosti postopkov, dolgo pričakovana realizacija zadanih nalog.

Ob izidu tega pomembnega in zanimivega priročnika pripravlja revija Knjižnica tudi tiskovno konferenco in uradno predstavitev publikacije, oba dogodka bosta 3. marca 2010 v Mestnem muzeju v Ljubljani. Udeležence bo pozdravila urednica revije Knjižnica *dr. Eva Kodrič-Dačić*, sledil bo nagovor *dr. Melite Ambrožič*, predsednice Zveze bibliotekarskih društev Slovenije in pomočnice ravnateljice Narodne in univerzitetne knjižnice, ki bo spregovorila v imenu obeh institucij. O pomenu publikacije za slovensko bibliotekarstvo bo spregovoril *dr. Jože Urbanič*.

nija, nastajanje slovarja, njegovo strukturo in uporabo pa bo predstavil *Ivan Kanič*, predsednik Bibliotekarske terminološke komisije in pobudnik projekta za izdelavo slovarja.

Kaj pa zdaj?

Izid slovarja ni konec, je šele pravi začetek. Slovar je sedaj končno postavljen na ogled in v kritično presojo strokovni javnosti. Bibliotekarska terminološka komisija se

zaveda nekaterih nedoslednosti, morebiti napak in predvsem pomanjkljivosti, pa tudi stroka se nezadržno razvija in dnevno prinaša in potrebuje novo strokovno izrazje, zato pričakuje komisija konstruktivne odzive in predloge za dopolnjevanje in izboljšavo slovarja. Ni se še dobro posušilo tiskarsko črnilo in že načrtuje naloge in dejavnosti za naprej – predvidena je razširitev in pomladitev sestave komisije, priprava korpusa novejših

strokovnih besedil s konkordančnikom, posodobitev uporabniškega vmesnika spletne izdaje slovarja, vzpostavitev spletnega komuniciranja z uporabniki in zainteresiranimi strokovnjaki, intenzivno dopolnjevanje slovarja in seveda tudi odpravljanje pomanjkljivosti.

Ivan Kanič
predsednik

Bibliotekarske terminološke komisije

REDSTAVLJAMO

BIBLIOTEKARSKI TERMINOLOŠKI SLOVAR - NOV MEJNIK V RAZVOJU SLOVENSKEGA BIBLIOTEKARSTVA

Izid slovenskega razlagalnega bibliotekarskega terminološkega slovarja pomeni nov mejnik v razvoju in dokončni uveljavitvi bibliotekarske stroke pri Slovencih. Na slovenskih tleh imajo knjižnice sicer častitljivo zgodovinsko preteklost, vendar so v slovenski kulturni zavesti prvič bežno navzoče šele v času reformacije v 16. stoletju. Kot aktivno kulturno dogajanje se je knjižničarstvo pojavilo šele v 19. stoletju z dejavnostjo znamenitega bibliotekarja Matije Čopa in z njegovo licejsko knjižnico ter v narodnostno prebujajočem se čitalniškem obdobju; v knjižničarskem strokovnem in v družbenem pomenu pa šele sredi 20. stoletja s spoznanji prvega slovenskega bibliotekarskega teoretika in praktika Avgusta Pirjevca o strokovni organiziranosti, delovanju in poslanstvu javnega knjižničarstva pri spremljanju in sooblikovanju sodobnega družbenega in svojega lastnega knjižničarskega razvoja.

Smernice za povojni razvoj knjižničarske dejavnosti in bibliotekarske stroke na Slovenskem so bile s tem načrtane in začelo se je vsestransko prizadevanje za uveljavljanje osnovnih strokovnih pogojev:

- Postopoma so bili uveljavljeni pravni predpisi, da je knjižničarstvo javna družbena služba in dejavnost, ki samostojno deluje na področju kulturnih dejavnosti in se funkcionalno povezuje z izobraževalnimi, raziskovalnimi in strokovnimi dejavnostmi.
- Ustanovljene so bile številne splošne javne, šolske, visokošolske in specialne strokovne in znanstvene knjižnice, medsebojno povezane v ožje ali širše

splošne ali specialne informacijske sisteme.

- Številne knjižnice so bile nanovo zgrajene ali prostorsko adaptirane ter opremljene s sodobno tehniko in kasneje elektronsko tehnologijo.
- Fondi knjižničnega gradiva se tekoče in redno dopolnjujejo s sodobno domačo in tujo strokovno in znanstveno literaturo, obisk zainteresiranih uporabnikov in obseg izposojenega gradiva je v stalnem porastu.
- Za strokovne knjižničarske delavce so organizirane razne oblike rednega in dopolnilnega strokovnega bibliotekarskega izobraževanja od krajših tečajev do visokošolskega študija.
- V knjižničarsko strokovno delo so vključeni enotni domači in mednarodni strokovni standardi.
- Pri delu z uporabniki knjižnic se uvajajo sodobne oblike bibliotekarskega in informacijskega dela.
- Knjižnice in knjižničarski strokovni delavci so med seboj delovno povezani in aktivno sodelujejo s tujimi in mednarodnimi strokovnimi organizacijami.

Organizacijsko in vsebinsko oblikovanje knjižničarske dejavnosti in bibliotekarske stroke na Slovenskem pa je spremljalo osnovno spoznavanje slovenskega bibliotekarskega besedja in besedovanja. Razvijalo se je ob knjižničarskih strokovnih tečajih in drugih oblikah strokovnega izobraževanja na osnovni, srednji in visokošolski stopnji, ob nastajanju prvih temeljnih slovenskih strokovnih priročnikov, ki so se opirali na

tujo strokovno literaturo, ter ob prevajanju mednarodnih strokovnih priročnikov in standardov (AIK, UDK, ISBD idr.) ter njihovim sistematskim uvajanjem v slovensko knjižničarstvo.

To temeljno delo za razvoj bibliotekarske stroke in sodobnega delovanja slovenskega knjižničarstva so opravili nekateri vodilni slovenski knjižničarski strokovnjaki, občasne strokovne delovne skupine oziroma posamezne specializirane knjižnice. Žal nekatere od načrtovanih akcij oziroma strokovnih nalog tudi niso uspeli, kot na primer slovenski dodatek povojnemu večjezičnemu bibliotekarskemu terminološkemu leksikonu FIAB. Vendar pa je uspela leta 1987 zasnovana akcija Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, Narodne in univerzitetne knjižnice, Oddelka za bibliotekarstvo Filozofske fakultete ter Terminološke komisije Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša

Znanstvenoraziskovalnega inštituta Slovenske akademije znanosti in umetnosti za pripravo slovenskega razlagalnega terminološkega slovarja bibliotekarstva in informacijske znanosti.

Obsežno, zahtevno, vztrajno in kvalitetno delo je rodilo rezultat, ki je zdaj pred nami. Z njim je tudi na Slovenskem bibliotekarska stroka dobila temeljno delo za svojo dokončno uveljavitev, za svoje domače in mednarodno razpoznavanje ter za bibliotekarsko strokovno in raziskovalno delovanje. Zato velja zahvala in čestitke vsem v terminološki komisiji sodelujočim in zlasti njenim sedanjim članom za opravljeno delo.

Dr. Branko Berčič

OB IZIDU BIBLIOTEKARSKEGA TERMINOLOŠKEGA SLOVARJA

PREDSTAVLJAMO

Soočamo se z nenehnim spreminjanjem živih jezikov ter posledično s spreminjanjem vsebin in pomenov posameznih izrazov. To je značilnost vseh živih jezikov, pač zato, ker so živi. In prav je tako. To pa vnaša negotovost v strokovno in znanstveno komunikacijo. Ne le negotovost, ampak tudi zmedo. Za vsako znanstveno disciplino in tudi prakso pomeni to temeljno oviro v njenem razvoju. Vsebinsko in pomensko normiranje izrazov je zato temelj razvoja vsake znanstvene discipline. Bibliotekarstvo, tisto klasično in tisto sodobno, ki se v teoriji in praksi prepleta ne le z informacijsko znanostjo, marveč tudi z drugimi znanostmi, zlasti s psihologijo, pedagogiko, sociologijo in komunikologijo, se na področju terminologije sooča z istimi prob-

lemi kot vse druge znanosti. Pragmatiki bi sicer z uveljavljanjem zgolj enega svetovnega jezika, na primer angleščine, hitro in poceni rešili problem. Toda cena za takšno »monokulturo« bi bila ne le izguba jezikovne pestrosti, ki jo v terminološko področje vnašajo drugi jeziki, ampak predvsem razvrednotenje drugih kultur, katerih osnovni izraz je jezik. Bila bi pa tudi v nasprotju z naravnimi jezikovnimi zakonitostmi. Kar pa je v nasprotju z naravnimi zakonitostmi, prej ali slej propade. Preostane torej edina možnost, da vsaka jezikovna skupnost ne glede na svojo velikost razvija svoj lasten strokovni in znanstveni izraz ter si s tem zagotavlja in ohranja svojo identiteto, hkrati pa prispeva svoj avtohtoni delež k bogastvu in raznolikosti znanstvene kulture. Slo-

venski bibliotekarski terminološki slovar je ključni dokument bibliotekarske znanosti na Slovenskem. Zagotavlja zanesljivo znanstveno in strokovno komunikacijo.

Popolnoma se strinjam z ugotovitvijo v Predgovoru slovarja, da v preteklosti »bibliotekarskim terminom ni bila namenjena sistematična skrb ali organiziran poskus njihove kodifikacije in normiranja«. Vse je slonelo na praksi in na avtoriteti posameznih priznanih bibliotekarjev. Njihova stališča pa niso bila usklajena. Ker bibliotekarstvo v Sloveniji ni imelo ne enojezičnega razlagalnega slovarja, ne večjezičnega prevajalnega slovarja, istočasno pa so bile vse glasnije zahteve po lastnem bibliotekarsko informacijskem raziskovalnem področju, je izdelava tak-

šnega slovarja postala predpogoj za sistematično znanstveno in raziskovalno delo. Seveda se da z objavami v tujem jeziku in tujih revijah, ki prinesejo tudi več točk, hitreje napredovati. Toda slovenske raziskovalce, tudi bibliotekarsko informacijske, plačujejo slovenski davkoplačevalci in so zato v prvi vrsti dolžni nekaj storiti za razvoj znanosti v Sloveniji. Pri tem še posebej mislim na uveljavljanje slovenskega strokovnega izrazja.

Bibliotekarska terminološka komisija, ustanovljena leta 1987, se je projekta lotila temeljito in sistematično. Ker so podatki o delu te komisije predstavljeni v Predgovoru slovarja in še izčrpnije na spletni strani komisije, jih ne bom ponovno navajal. Vseeno pa ne morem mimo več kot dvajset let vztrajnega in neprekinjenega dela terminološke komisije. Poudariti želim zlasti natančno in dolgoletno evidentiranje preteklih in sedanjih strokovnih izrazov v bibliotekarskih besedilih, pomensko analizo posameznega termina, ugotavljanje pomenskih povezav ter sinonimnih ali antonimnih odnosov med termini. Računalniška zbirka je že pred pojavom spletnih besedilnih korpusov slovenskega jezika vsebovala 10.300 ekscerptov iz 291 slovenskih strokovnih bibliotekarskih besedil, ki so bila objavljena v letih od 1940 do 1999, vsega skupaj 6.566 strani. Do zaključne redakcije slovarja konec leta 2009, ko je bil slovar predan tiskarju, je prečiščeno gradivo vsebovalo 6.522 iztočnic.

Ustrezna in projektu prilagojena programska oprema na osebnem računalniku omogoča poleg drugih operacij tudi pripravo publikacije v namiznem založništvu in prenos ter uporabo slovarja v spletnem okolju.

Cilj terminološke komisije je bil sestava in izdaja tiskanih in spletnih terminoloških slovarjev bibliotekarske in informacijske stroke: enojezičnega razlagalnega terminološkega slovarja in večjezičnega prevajalnega slovarja. Vzoredni izdaji *prevajalnega Angleško-slovenskega slovarja bibliotekarske terminologije* sta izšli pri Narodni in univerzitetni knjižnici že leta 2002, danes pa imamo pred seboj prvi slovenski *razlagalni Bibliotekarski terminološki slovar* v knjižni obliki. Vzoredna spletna izdaja, katere delovno gradivo je javno dostopno na spletišču revije Knjižnica že dve leti, bo sledila v nekaj mesecih.

Bibliotekarski terminološki slovar je oblikovan v skladu z načeli leksikografske stroke. To pomeni, da temelji na evidentiranih izpisih bibliotekarskih izrazov iz obsežnega izbranega strokovnega besedišča ter z njihovo primerjavo s tujejezičnimi strokovnimi slovarji. Multidisciplinarna zastopnost sodelavcev terminološke komisije je zagotavljala kar se da širok spekter znanj s področij bibliotekarstva in informacijske znanosti ter nekaterih stičnih strok, prav tako pa tudi s področja jezikoslovja in slovaropisja. Komisija se je v

nekaterih primerih posvetovala tudi s strokovnjaki z drugih področij ali sodelovala z drugimi slovaropisnimi skupinami (npr. *Islovar* za področje informatike).

Ob vidnem in otipljivem rezultatu več kot dvajsetletnega dela terminološke komisije, ki se je na 586 sejah zunaj delovnega časa dosledno bližala leta 1987 zastavljene-mu cilju, se kar samo od sebe zastavlja vprašanje: kako je mogoče, da je rezultat projekta NUK II, ki se je tudi začel 1986. leta, danes le še parkirišče. Nekdo mora biti pri stvari s srcem in dušo. Terminološka komisija je takšnega človeka imela, NUK II ga ni imel in ga še nima.

Bibliotekarski terminološki slovar sedaj kar kliče po nadgradnji, po tezaevru. Morda je čas, da svoje znanje in dobro voljo združijo inštitucije, ki so zadolžene za razvoj bibliotekarstva in informacijske znanosti v Sloveniji: Oddelek za bibliotekarstvo, informacijsko znanost in knjigarstvo, NUK, UKM, IZUM. Tezaver za področje bibliotekarstva in informacijske znanosti bi bil pomemben dejavnik njihovega povezovanja v dobro vseh knjižničarjev, uporabnikov knjižnic ter raziskovalcev v bibliotekarski in informacijski znanosti na Slovenskem.

Dr. Jože Urbanija

ROČNI IZDELKI ANICE APAT IN LAURE BABIČ V MKI

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

Toplo vreme je v našo knjižnico že prineslo pomlad... V kotičku ustvarjalnosti so zacvetele rože: odprle so se cvetne čaše rdečih anemon, nežni cvetovi češenj, breskev in marelic, orhideje, afriške vijolice, rumene forzijcije, bele kale za poročne šopke, rdeči trn, mak... Čarovnije iz pobarvanih najlon nogavic, napetih čez žico, oblikovano v cvetje, ki se bohota na rjavih vejah... Izdeluje jih BABIČ LAURA iz Malije, ki se je tega naučila v društvu invalidov v San Simonu, pod vodstvom Vere Močnik iz Lucije. Babič Laura se je rodila leta 1955 v Kopru in že od rojstva živi na Maliji. Od none, Marije Babič, se je že kot otrok naučila kvačkanja in pletenja. Vezli sta tudi cvetlične motive na rjuhe. Poleg rož iz prosojnih najlon nogavic je razstavila še kvačkane rokavice iz tankega cvirna, angelčke in druge okrasne predmete. Ob tej priliki bi se Laura Babič rada zahvalila tovarni POLZELA, kjer je v dar dobila kar nekaj vrečk belih najlon nogavic, ki jih potem sama ročno pobarva.

Njena prijateljica ANICA APAT se je rodila leta 1932 v Celju, živela je v Laškem, v Izoli pa živi od leta 1963, kamor sta se z možem, ki je po poklicu pečar, priselila zaradi službe in stanovanja. Sama je bila gospodinja, kak dinar je zaslužila tudi z varovanjem otrok na domu ali s prodajo ročnih del, ki se jih je naučila od mame že v otroštvu, znanje pa je potem nadgrajevala sama, saj jo je zanimalo vse, kar je v zvezi z ročnimi deli. Tudi ona nas je razveselila s kvačkanimi rožami. Razstavila pa je še pletene nogavice, kvačkane prtičke, klobučke in košarice, angelčke in velikonočne pirhe. Preizkuša se tudi v izdelovanju cvetlic in drugih okrasnih izdelkov iz najlon nogavic. Pripovedovala je, kako

Slika 1: Ročno izdelani cvetovi

si je v Laškem še kot dekletka spletla pulover v norveškem vzorcu, rokavice, baretko in šal ter kako je požela občudovanje od nekega trgovca, ki je mislil, da si je vse to kupila. Kasneje je veliko pletla za dojenčke. Na Primorskem se je od Zorke Markežič naučila kvačkati tudi kuhinjske prijemalke ali *čapine*, kot jim rečemo po domače. Včasih je imela tudi pletilni stroj in je pletla jope, puloverje... Ker ima majhno pokojnino, je vesela, da lahko svoje bližnje in prijatelje obdari kar s svojimi izdelki.

Razstavo ročnih del ANICE APAT in LAURE BABIČ si lahko v vitrini ustvarjalnosti ogledate do konca meseca januarja, v času odprtosti knjižnice.

Špela Pahor
Mestna knjižnica Izola

ČRNO BELO

KNJIŽNIČNE
PRIREDITVE

MKI: Sonja, to je že tvoja druga razstava pri nas v knjižnici. Si razstavljala še kje drugje?

SP: Ne, samostojno sem razstavljala samo tukaj.

MKI: Kdaj si začela risati?

SP: Likovni pouk je bil moj najljubši predmet v osnovni šoli tako da sem šla potem na srednjo oblikovno šolo.

MKI: Kako je dozorela tvoja odloči-

tev, da boš svoj čas posvetila risanju, skratka, likovni umetnosti?

SP: Odločiš se kar zgodaj, le vztrajati moraš, ker ni vse tako kot pričakuješ da bo.

MKI: Naredila si si zanimivo spletno stran.. Koliko časa si porabila za izdelavo spletne strani? Kje si se naučila postavljati spletne strani?

SP: Izdelovanje spletnih strani je

timsko delo – vsaj zame. Načinov je veliko. Jaz imam bolj estetski del, programskega prepustim sodelavcu s katerim sodelujem.

MKI: V glavnem se posvečaš grafiki in ilustracijam. Kje si se tega naučila?

SP: Klasične grafične tehnike sem se naučila na šoli Famul Stuart v Ljubljani.

MKI: Kje je šola Famul Stuart in kje

si izvedela zanjo? Kako poteka študij na tej šoli in česa vse se tam učite? **SP:** Za to šolo mi je povedal sošolec, ki jo je takrat obiskoval. Študij grafičnih tehnik je takrat potekal

v prijetni majhni skupini, trajal je 3 leta. Všeč mi je bilo ker je bil poudarek na praktičnem delu.

MKI: Veliko si tudi potovala... kje vse si bila?

SP: V bistvu niti nisem toliko potovala.. Po Evropi v glavnem in še te ne poznam dovolj dobro

MKI: Si se na potovanju navdušila nad Andersenom in se odločila, da boš na novo ilustrirala njegove pravljice?

SP: Ja, ko sem bila v Odensi (Danska) sem videla toliko kipov

H.C.Andersena po mestu... to je njegovo rojstno mesto.

MKI: Tvoji motivi so še arhitektura, ljudje... kako izbiraš motive in katere najraje obdeluješ? S čim se še ukvarjaš?

SP: Pri arhitekturi na primer sem najprej izbirala stavbe iz obdobja gotike, ker mi je arhitektura iz tega obdobja zelo všeč. Potem sem prešla tudi na ne-gotsko arhitekturo...vse v grafičnih tehnikah. To potem še uokvirim. Izdelujem tudi spletne strani, logotipe, vizitke...

MKI: Rada bereš? Kakšne knjige imaš rada? Rada hodiš v kino, v gledališče, na koncerte? Kakšno glasbo imaš rada?

SP: Ja, rada berem, še rajši pa hodim v kino, gledališče in na koncerte. Brez glasbe ne bi dolgo zdržala... V glasbi najdem inspiracijo in moč. Žal, ne igram nobenega instrumenta, sem samo poslušalec. Knjige izbiram bolj

naključno... zadnje čase sama strokovna literatura.

MKI: Kaj ti pomeni ustvarjalnost? Imaš svoj atelje, delavnico? kje ustvarjaš?

SP: Ustvarjanje je najboljša protistresna terapija. Skozi ustvarjalnost lahko poveš vse kar čutiš v sebi! Zaenkrat imam improvizirano delavnico doma, upam pa da bom nekega dne imela svoj atelje.

MKI: Bi rada našim bralcem še kaj sporočila?

SP: Lahko obiščete mojo spletno stran <http://dizorder.si> ... in me kontaktirajte.

MKI: Tvoj življenjski moto?

SP: »Bodi tukaj in zdaj.«

pogovarjala se je

Špela Pahor

Mestna knjižnica Izola

KNJIŽNIČNE PRIREDITVE

SLIKE IRENE DEBEVEC

MKI: Gospa Irena Debevec, vi prvič razstavlja te pri nas. Ali ste že kje imeli samostojno razstavo? Kaj pa skupinsko?

ID: Imela sem precej samostojnih in nekaj skupinskih razstav. Trenutno razstavljam pri vas in na Debelem rtiču v Hotelu Bor.

MKI: Kdaj ste se začeli ukvarjati s slikanjem? Je slikanje za vas želja in zanimanje še iz otroštva?

ID: Slikala in risala sem največ v otroštvu in mladih letih, sedaj pa se nekje od leta 2004 ukvarjam predvsem s tehniko decoupage.

Slika 1: Z razstave

MKI: Ste obiskovali kakšne likovne tečaje?

ID: Ne.

MKI: Ste članica kakšnega likovnega društva?

ID: Lani sem pristopila k LIKu Izola.

MKI: Kakšno tehniko najraje uporabljate pri slikanju?

ID: Razstavljenе slike delujejo kot kolaži... uporabljam akrilne barve, razne dodatke in seveda izrezane sličice. Decoupage je starodavna tehnika, kjer natančno izrezane slike zalepimo na različno obdelane podlage in vse to prelakiramo. Tehnika je po celem svetu znana (v Sloveniji malo manj ali nič) kot dekorativna tehnika, jaz pa jo uporabljam za kompozicije.

MKI: Kaj vam pomeni ustvarjanje?

ID: Smisel. Moj cilj je ustvarjati in ljubezen do ustvarjanja prenašati na čim več ljudi.

MKI: Kdaj najdete čas za slikanje?

ID: Čas zase si moraš sam vzeti...

MKI: Kje ste sicer v službi, kaj ste po poklicu, po izobrazbi? S čim se še ukvarjate?

ID: Sem ekonomski tehnik in zaposlena na Banki Koper d.d.

MKI: Imate družino? Imam. Kako vaši domači gledajo na vaše ustvarjanje? Ste uspeli tudi njih spodbuditi k

slikanju?

ID: Oba otroka sem že od malega spodbujala pri ustvarjanju in oba imata smisel za estetiko.

MKI: Bi želeli našim bralcem še kaj sporočiti?

ID: Lahko si ogledate mojo spletno stran: <http://>

sites.google.com/site/irenaerade66/

Hvala za pogovor!

pogovarjala se je

Špela Pahor

Mestna knjižnica Izola

VABILO K ODDAJI PRISPEVKOV ZA PRVO VSESLOVENSKO KONFERENCO O TRAJNEM OHRANJANJU DIGITALNIH VIROV

OBVESTILA

Narodna in univerzitetna knjižnica bo 17. septembra 2010 v Ljubljani (lokacija še ni določena), v okviru projekta dLibsiPlus, organizirala enodnevno konferenco na temo trajnega ohranjanja digitalnih virov. Vabimo vse raziskovalce, strokovnjake in razvijalce na tem področju, da oddajo svoje prispevke, ki bodo po zaključenem srečanju javno dostopni na spletu.

Trajno ohranjanje digitalnih virov ali po angleško »digital preservation« je temeljna skrb vseh organizacij, ki upravljajo z vse večjim številom digitalnih vsebin. Medtem ko se v knjižnicah soočamo z vprašanjem glede trajnega ohranjanja digitalnih publikacij, skušajo arhivisti rešiti vprašanje vrednotenja, prevzemanja in dostopnosti do digitalnega arhivskega gradiva, vključno z njihovo verodostojnostjo v digitalnem okolju. S temi in podobnimi nalogami se ukvarjajo tudi druge raziskovalne organizacije in zavodi, ki morajo zajemati in ohraniti za prihodnost različne digitalne podatke oziroma multimedijske vsebine.

V prvih letih tega tisočletja smo se raziskovalci ukvarjali s standardizacijo in uvajanjem različnih procesov in postopkov trajnega ohranjanja. Danes pa že lahko govorimo o obstoječih sistemih, ki so integrirani v delovanje organizacij ter o različnih raziskavah in rešitvah, ki dolgoročno rešujejo problem dostopnosti do skladiščenih digitalnih vsebin. Ne glede na strokovno področje, naj gre za arhivistiko, knjižničarstvo ali kako drugo stroko, so nekatere rešitve zanimive za vse. Namen posvetovanja je širši strokovni javnosti predstaviti tovrstne rešitve in vzpostaviti sodelovanje in izmenjavo izkušenj med slovenskimi eksperti na tem področju.

Vabimo vas, da dr. Alenki Kavčič-Čolić (alenka.kavcic@nuk.uni-lj.si) najpozneje do 31.3.2010 oddate izvlečke (največ 300 besed), ki praktično ali teoretično obravnavajo naslednje teme:

- praktična implementacija strategij trajnega ohranjanja digitalnih virov (besedila, slike, spletne strani, glasbeni posnetki, video posnetki, tabele, statistični podatki, podatki anket itd.);
- rešitve za trajno ohranjanje različnih zvrsti digitalnih objektov;
- prilagoditev procesov trajnega ohranjanja v obstoječe procese organizacije;
- informacije (metapodatki) za trajno ohranjanje digitalnih virov;
- uporaba enotnih označevalcev virov in drugih trajnih identifikatorjev;
- problematika življenjske dobe fizičnih nosilcev (pomnilniških medijev) digitalnih virov (optični, magnetni itd.);
- primeri različnih analiz obstojnosti digitalnega zapisa ali fizičnih nosilcev;
- primerni formati pri arhiviranju in trajnem hranjenju digitalnih virov;
- problematika hranjenja grobih podatkov, ki so rezultat različnih raziskav in statistik;
- različne implementacije digitalnih repozitorijev za trajno ohranjanje;
- uporaba odprtokodnih rešitev pri razvoju sistemov za trajno ohranjanje.

Prednost pri izbiri bodo imeli prispevki, ki bodo predstavili inovativne rešitve, in ki lahko prispevajo k boljši praksi na področju trajnega ohranjanja digitalnih virov v Sloveniji.

O izbiri vas bomo obvestili najpozneje do 30.4.2010. Rok za oddajo celotnega prispevka bo 30.7.2010.

Za dodatne informacije se lahko obrnete na dr. Alenko Kavčič-Čolić, Narodna in univerzitetna knjižnica, e-naslov: alenka.kavcic@nuk.uni-lj.si.

OBVESTILA

VABILO ZA VČLANITEV V BRALNO DRUŠTVO SLOVENIJE

Spoštovani!

Bralno društvo Slovenije deluje že vrsto let. Vsaki dve leti pripravi strokovno posvetovanje, ob tem pa organizira oz. sodeluje tudi pri drugih dogodkih, povezanih z branjem (npr. okrogle mize v Cankarjevem domu v Ljubljani in prispevki za debato na kavarno na knjižnem sejmu). Svoje dejavnosti financira iz članarine in sredstev, ki jih pridobi na natečajih. Osnovni finančni vir društva predstavlja članarina; letos moramo žal ugotoviti, da je lani članarino plačalo le 66 članov. Upamo, da bo to leto plačil več – da se bo povečalo število članov. Vabimo torej vse, ki se strokovno ali ljubiteljsko ukvarjate z branjem oz. radi berete, da se nam pridružite. Če se boste odločili, da postanete član/članica društva, vas prosimo, da izpolnite priloženo prijavnico. Pošljite jo z navadno pošto ali po elektronski poti računovodkinji društva na naslov: ga. Darja Cimprič, Bralno društvo Slovenije, Poljanska c. 28, 1000 Ljubljana (darja.cimpric@zrss.si). Članarina za leto 2010 ostaja nespremenjena, tj. 12 €. Hkrati vas pozivamo, da k sodelovanju in članstvu v društvu povabite tudi svoje kolegice in kolege. Prepričani smo namreč, da naše dosedanje delo in objavljenih 8 zbornikov dovolj zgovorno priča o strokovni zavzetosti društva in obenem zagotavlja uspešno nadaljevanje v prihodnje.

Na zadnjem občnem zboru (8. 9. 2009) smo se dogovorili, da ostane tema o razmerjih med besednimi in slikovnimi sestavinami besedil zaradi aktualnosti in dobrega odziva na posvetovanju septembra 2009 osrednja tema tudi na posvetovanju v letu 2011. Izvolili smo tudi novo urednico spletne strani BDS, Anito Laznik, v Upravni odbor BDS pa novi članici odbora, mag. Savino Zwitter in dr. Veroniko Rot Gabrovec.

Upravni odbor BDS se je 20. oktobra 2009 sestal pod vodstvom dotodanje predsednice Jelke Vintar in za novo predsednico izvolil mag. Savino Zwitter, knjižničarko Gimnazije Bežigrad. Ob tem smo se iz srca zahvalili Jelki Vintar za njeno uspešno vodenje odbora v času treh mandatov, ona pa nam je obljubila nadaljnjo podporo in delovanje v BDS.

Članice upravnega odbora mag. Savina Zwitter, dr. Veronika Rot Gabrovec in podpisana smo na Knjižnem sejmu v Cankarjevem domu 25. novembra 2009 v debatni kavarni promovirale BDS s prispevki pod skupnim naslovom »Ali strategije elektronskega branja ogrožajo linearno bralno zmožnost«. Dogodek je bil dobro obiskan, veselil nas je tudi odziv udeležencev. Trudili se bomo, da bo društvo podobno priložnost dobilo tudi na naslednjem sejmu.

Še pred knjižnim sejmom 2010 bomo obeležili letošnji 8. september – mednarodni dan pismenosti. Na Filozofski fakulteti v Ljubljani bomo v okviru rednih prireditev pod imenom BESEDNA POSTAJA pripravili pogovor z naslovom »Nove oblike branja«. Dogodek bo najavljen v reviji *Bukla*, na spletnih straneh Filozofske fakultete in na spletnih straneh našega društva.

Urednica spletne strani BDS Anita Laznik je s svojimi sodelavci že uspela postaviti novo spletno stran Bralnega društva, ki jo najdete na elektronskem naslovu: <http://www.bralno-drustvo.si>. V kratkem načrtujemo še bogatejše vsebine, članke, različne povezave in poročila. Pri vsebinski zasnovi strani lahko dejavno sodelujete tudi vi. Poročajte nam o uspešnih metodah, s katerimi v knjižnicah ali šolah spodbujate branje – objavili bomo vaša poročila. Predlagajte, katera kvalitetna strokovna besedila naj preberemo – objavili bomo sezname priporočenih knjig in člankov ter vaše odzive na prebrano.

Da bi lahko izvedli resnejšo raziskavo o dejanskih bralnih navadah slovenskih učencev in dijakov, torej o tem, koliko in kaj berejo, še zlasti pa kako in koliko uporabljajo elektronske oblike sporazumevanja, vas bomo v kratkem prek spletne strani poprosili za sodelovanje. Če nam bo vsem skupaj uspelo zbrati odgovore na vprašanja, ki so še kako pomembna ne le za naše člane, temveč za vse, ki se tako ali drugače srečujemo z mladimi, bo razisk(ov)ana tema postala tudi predmet strokovnih posvetovanj BDS.

Strokovna posvetovanja načrtujemo vsako drugo leto; že tu napovedujemo naslednje strokovno posvetovanje 8. septembra 2011, ko lahko pričakujemo sveže in kakovostne prispevke o branju. Že sedaj vas vabimo k nadaljevanju razmišljanja o razmerju med slikovnimi in besednimi sporočili in k prijavi prispevkov za posvetovanje (prijavnico vam bomo poslali na začetku leta 2011).

Obveščamo vas tudi, da je še vedno na razpolago nekaj zbornikov zadnjega strokovnega posvetovanja *Razmerja med slikovnimi in besednimi sporočili*, ki jih lahko naročite v založbi Zavoda RS za šolstvo. Za člane BDS je cena 11 €, za druge pa 16 €.

Upravni odbor si želi več neposrednega povezovanja in vas zato vabi k sodelovanju (elektronski naslovi so na spletni strani BDS). Vabimo vas torej, da sodelujete s predlogi in pobudami ter da postanete član/članica Bralnega društva Slovenije.

Lep pozdrav

Ljubljana, 17. 2. 2010

dr. Meta Grosman, l.r.,
predsednica BDS

BRALNO DRUŠTVO SLOVENIJE

**Pristopna izjava
za včlanitev v Bralno društvo Slovenije (BDS)**

Ime in priimek, naziv: _____

Naslov: _____ Pošta: _____

Elektronski naslov: _____

Zaposlen/-a (ime ustanove): _____

Naslov: _____ Pošta: _____

Pri dejavnostih društva želim sodelovati na področju _____

Letno članarino bom plačeval/-a na račun društva 02014-0018058357, in sicer v višini, ki jo sprejme občni zbor BDS (društvo po prejetju pristopne izjave prijavljeni osebi pošlje položnico z zneskom za članarino).

Članarina za leto 2010 znaša 12 EUR.

Kraj in datum:

Podpis:

Pristopno izjavo pošljite na naslov:

**Bralno društvo Slovenije
Poljanska 28
1000 LJUBLJANA****Kontaktna oseba:**mag. Vida Gomivnik Thuma (strokovna tajnica): vida.gomivnik@zrss.si

SEZNAM NOVOSTI INFORMACIJSKEGA CENTRA ZA BIBLIOTEKARSTVO V NUK-U (december 2009 - januar 2010)

1. BADE, David W.
Responsible librarianship : library policies for unreliable systems / by David Bade. - Duluth (Minnesota) : Library Juice Press, 2009. - XV, 172 str. ; 22 cm
ISBN 978-0-9778617-6-7
COBISS.SI-ID [248793344](#)
2. BATISTA, Martina
Zgodovina in pomen tiskarskega združenja za razvoj tiskarske dejavnosti na Kranjskem : diplomsko delo / Martina Batista. - Ljubljana : [M. Batista], 2009. - 99 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40784482](#)
3. BIZJAK, Darinka
Razvoj javnega knjižničarstva v Šaleški dolini : od Musijeve bukvarnice do sodobno organiziranega centra : diplomsko delo / Darinka Bizjak. - Ljubljana : [D. Bizjak], 2009. - 132 f., [28] f. pril. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [248907008](#)
4. BOBCATSSS Symposium (15 ; 2007 ; Prague)
Marketing of information services : proceedings / 15th BOBCATSSS Symposium, Prague 29-31 January 2007 ; [editors Richard Papik, Ingeborg Simon ; photos by Andrea Kiss, Petra Koch, Linda Skolkova]. - Prague : Charles University ; Stuttgart : Hochschule der Medien, 2007. - 601, [5] str. : ilustr. ; 24 cm
ISBN 978-80-7308-166-9
COBISS.SI-ID [33844578](#)
5. BOMBAČ, Ines
Perspektiva slovenskih visokošolskih knjižnic : združitev za računalniške učilnice ("information commons") : diplomsko delo / Ines Bombač. - Ljubljana : [I. Bombač], 2009. - 78 f. : ilustr., preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40764002](#)
6. BRANJE za znanje in branje za zabavo : priložnik za spodbujanje družinske pismenosti / [avtorice in avtorji prispevkov Livija Knaflič ... [et al.] ; avtorica nagovora Livija Knaflič]. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2009 ([Ljubljana] : Pleško). - 135 str. : ilustr. ; 30 cm
ISBN 978-961-6130-86-8
COBISS.SI-ID [247930624](#)
7. CARPENTER, Julie
Library project funding : a guide to planning and writing proposals / Julie Carpenter. - Oxford : Chandos Publishing, 2008. - XVI, 217 str. : ilustr., tabele ; 25 cm. - (Chandos information professional series)
ISBN 978-1-84334-381-3
COBISS.SI-ID [243241728](#)
8. CATALOGING sheet music : guidelines for use with AACR2 and the MARC format / prepared by the Working Group on Sheet Music Cataloging Guidelines, Bibliographic Control Committee, Music Library Association ; compiled [!] and edited by Lois Schultz, Sarah Shaw. - Lanham (Maryland) ; Oxford : Scarecrow Press ; [s. l.] : Music Library Association, 2003. - XI, 206 str. : ilustr. ; 28 cm. - (Music Library Association technical reports ; no. 28)
ISBN 0-8108-4750-7 (broš.)
COBISS.SI-ID [249043968](#)
9. CONGRESS of Baltic Librarians (6 ; 2000 ; Vilnius)
Library as information gateway to the new millennium = Biblioteka - informacionnye vorota novogo tysjačletija : proceedings of the 6th Congress of Baltic Librarians, October 5 - 6, 2000, Vilnius, Lithuania = doklady 6-go Kongressa bibliotekarej Baltijskih stran 5-6 oktjabrja, 2000, Vil'nius, Litva / [Compiled by, material Emilija Banionyte]. - Vilnius : Lithuanian Librarians' Association = Občestvo bibliotekarej Litv'i, 2000. - 277 str. : graf. prikazi ; 29 cm
ISBN 9986-9269-6-3
COBISS.SI-ID [243092736](#)
10. CUNINGHAME, Keith
Guidelines for legislative libraries / Keith Cuninghame. - 2nd, completely updated and enlarged ed. - The Hague : De Gruyter Saur, cop. 2009. - 135 str. ; 22 cm. - (IFLA publications, ISSN 0344-6891 ; 140)
ISBN 978-3-598-22045-6 ISBN 978-3-598-44178-3 (e-knjiga)
COBISS.SI-ID [249136896](#)
11. ČERNUTA, Tamara
Samostanska knjižnica v Vipavskem Križu in delovanje Janeza Svetokriškega : diplomsko delo / Tamara Černuta. - Ljubljana : [T. Černuta], 2009. - 112 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40765538](#)
12. ČREŠNAR, Mojca
Klasifikacijske strukture spletnih knjigarn : diplomsko delo / Mojca Črešnar. - Ljubljana : [M. Črešnar], 2009. - 75 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [248904704](#)
13. DANI matičnih biblioteka Srbije Biblionet (2007 ; Kruševac)
Kolekcije u bibliotekama : formiranje, zaštita, bogačenje, održavanje, revizija i korišćenje / Dani matičnih biblioteka Srbije Biblionet 2007 ; [glavni i odgovorni urednik Sreten Ugričić]. - Beograd : Zajednica matičnih biblioteka Srbije ; Kruševac : Narodna biblioteka, 2008. - 317 str. : ilustr. ; 25 cm
ISBN 978-86-7035-180-6
COBISS.SI-ID [147554828](#)
14. DANI matičnih biblioteka Srbije Biblionet (2008 ; Subotica)
Bibliotečke usluge / Dani matičnih biblioteka Srbije Biblionet 2008 ; [glavni i odgovorni urednik Sreten Ugričić]. - Beograd : Zajednica matičnih biblioteka Srbije ; Subotica : Gradska biblioteka, 2008. - 213 str. : ilustr. ; 25 cm
ISBN 978-86-7035-181-3
COBISS.SI-ID [148822028](#)
15. DOLGAN, Ana
Merjenje izposoje in druge uporabe informacijskih virov v specialni knjižnici : diplomsko delo / Ana Dolgan. - Ljubljana : [A. Dolgan], 2006. - 68 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [33228386](#)
16. The GENERAL survey of the China Society for Library Science / The Compilation Group of "The General Survey of the China Society for Library Science". - Beijing : Bibliography & Document Pub. House, 1996. - 123 str. : graf. prikazi, tabele ; 26 cm
ISBN 7-5013-1274-5 ISBN 978-7-5013-1274-0
COBISS.SI-ID [16984674](#)
17. GLUŠIČ, Milena
60 let otroštva in branja z roko v roko : ob 60-letnici Matične knjižnice Kamnik / Milena Glušič, Breda Podbrežnik, Sabina Zore. - Kamnik : Matična knjižnica, 2009 ([Kočevec] : Kočevski tisk). - 44 str. : ilustr. ; 22 x 23 cm
ISBN 978-961-6592-07-9
COBISS.SI-ID [248392960](#)
18. The INFORMATION revolution : opposing viewpoints / Laura K. Egen Dorf, book editor. - San Diego [etc.] : Greenhaven Press : Thomson Gale, 2004. - 202 str. : ilustr. ; 22 cm. - (Opposing viewpoints series)
ISBN 0-7377-1694-0
COBISS.SI-ID [247471360](#)
19. The INNOVATIVE school librarian : thinking outside the box / Sharon Markless, editor ; Elizabeth Bentley ... [et al.]. - London : Facet, 2009. - XII, 202 str. ; 24 cm
ISBN 978-1-85604-653-4
COBISS.SI-ID [248548864](#)
20. JESENOVEC, Tamara
Analiza spletnih strani mednarodnih knjižnih sejmov : diplomsko delo / Tamara Jesenovec. - Ljubljana : [T. Jesenovec], 2009. - 72 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40739682](#)

21. KASTELIC, Jelka
Odnos študentov bibliotekarstva do knjižničnega kataloga : primerjava dveh raziskovalnih metod : diplomsko delo / Jelka Kastelic. - Ljubljana : [J. Kastelic], 2009. - 65 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [248905216](#)
22. KOCBEK, Martina
Založništvo samizdata na Češkem v letih 1969-1989 : diplomsko delo / Martina Kocbek. - Ljubljana : [M. Kocbek], 2009. - 72 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40736610](#)
23. KRAMARIČ, Špela
Primerjava knjižnih platnic v Sloveniji in Evropi ter njihov vpliv na prodajo : diplomsko delo / Špela Kramarič. - Ljubljana : [Š. Kramarič], 2009. - 56 f. ; 30 cm : ilustr.
COBISS.SI-ID [40741730](#)
24. KRAUTBERGER, Tinkara
Mnenja bralcev o vsebini leposlovnih del : diplomsko delo / Tinkara Krautberger. - Ljubljana : [T. Krautberger], 2009. - 95 f. : ilustr., preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40738146](#)
25. LAWAL, Ibrionke O.
Library and information science research in the 21st century : a guide for practising librarians and students / Ibrionke O. Lawal. - Oxford ; Cambridge ; New Delhi : Chandos, 2009. - XVI, 212 str. : ilustr., graf. prikazi, tabele ; 24 cm. - (Chandos information professional series)
ISBN 978-1-84334-373-8
COBISS.SI-ID [248476416](#)
26. LIBRARY space : inspiration for buildings and design / edited by Hellen Niegaard, Jens Lauridsen and Knud Schulz ; [translated by Patricia Munick and Mark Leslie Hughes]. - 1st ed., 1st impression. - [S. l.] : Danmarks Biblioteksforening = Danish Library Association, 2009. - 160 str. : ilustr. ; 28 cm
ISBN 978-87-90849-55-9
COBISS.SI-ID [248795392](#)
27. LOVRIČ, Iztok
Bukvopedija : [to zgodbo pišemo že 60 let -- in zgodba se nadaljuje ---] / [besedilo] Iztok Lovrič in [ilustracije] Ciril Horjak ; uredila Simona Vončina ; [stripi dr. Horowitz ; fototeka Tomo Jeseničnik, arhiv KOKR in The U. S. National Archives and Records Administration]. - Ravne na Koroškem : Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, 2009 ([Prevalje] : Forma film). - [21] str. : ilustr. ; 32 cm
ISBN 978-961-6706-03-2
COBISS.SI-ID [247723008](#)
28. MALVASI, Martina
Library Rx : measuring and treating library anxiety : a research study / Martina Malvasi, Catherine Rudowsky, Jesus M. Valencia. - Chicago : Association of College and Research Libraries, a division of the American Library Association, 2009. - IX, 103 str. : graf. prikazi, tabele ; 23 cm
ISBN 978-0-8389-8499-4 (mehka vezava)
COBISS.SI-ID [249039872](#)
29. MATHEWS, Brian, bibliotekar
Marketing today's academic library : a bold new approach to communicating with students / Brian Mathews. - Chicago : American Library Association, 2009. - XV, 171 str. : graf. prikazi, ilustr. ; 23 cm
ISBN 978-0-8389-0984-3
COBISS.SI-ID [248141824](#)
30. MEĐUNARODNI stručni skup Knjižnica - središče znanja i zabave (4 ; 2008 ; Karlovac)
Knjižnice, kreatori međukulturalnog dijaloga : zbornik radova / 4. međunarodni stručni skup Knjižnica - središče znanja i zabave, Karlovac, 10. i 11. rujna 2008. - Karlovac : Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić", 2009. - 105 str. : ilustr. ; 28 cm
ISBN 978-953-6829-85-9
COBISS.SI-ID [12899121](#)
31. MORGAN, Pamela J.
Training paraprofessionals for reference service : a how-to-do-it manual for librarians / Pamela J. Morgan. - 2nd ed. - New York ; London : Neal-Schuman, 2009. - XIII, 201 str. ; 28 cm. - (How-to-do-it manuals ; no. 164)
ISBN 978-1-55570-643-2
COBISS.SI-ID [1984021](#)
32. NELSON, Sandra S.
Creating policies for results : from chaos to clarity / Sandra Nelson and June Garcia for the Public Library Association. - Chicago : American Library Association, 2003. - XV, 232 str. : tabele ; 28 cm. - (PLA results series)
ISBN 0-8389-3535-4
COBISS.SI-ID [249038336](#)
33. PÉREZ-Montoro, Mario
The phenomenon of information : a conceptual approach to information flow / Mario Pérez-Montoro ; translated by Dick Edelstein. - Lanham (Maryland) ; Toronto ; Plymouth : The Scarecrow Press, 2007. - IX, 287 str. ; 22 cm
ISBN 978-0-8108-5942-5
COBISS.SI-ID [247543808](#)
34. PERŠIN, Sandra
Vpliv strokovnega posvetovanja na usposobljenost za evalvacijo specialnih in visokošolskih knjižnic : diplomsko delo / Sandra Peršin. - Ljubljana : [S. Peršin], 2009. - 55 f. : ilustr., graf. prikazi ; 31 cm
COBISS.SI-ID [40766306](#)
35. PODGORŠEK, Mojiceja
Motivacija in uporaba storitev šolske knjižnice / Mojiceja Podgoršek. - Ljubljana : Morfem, 2009 ([Brezovica pri Ljubljani] : Simpro). - 125 str. : graf. prikazi, tabele ; 24 cm
ISBN 978-961-6773-21-8
COBISS.SI-ID [245935616](#)
36. POGLED na drugo stran : priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig 2009 : pregled knjižne produkcije za mladino iz leta 2008 / [urednici Darja Lavrenčič Vrabc in Ida Mlakar]. - Ljubljana : Mestna knjižnica, Pionirska - center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, 2009 ([Dob pri Domžalah] : Založba Miš). - 191 str. : ilustr. ; 30 cm
ISBN 978-961-91187-6-4
COBISS.SI-ID [247166464](#)
37. POTOČNIK, Veronika
Drobni tisk v luči Zakona o obveznem izvodu publikacij v Zbirki posebnega knjižničnega gradiva Narodne in univerzitetne knjižnice : specialistična naloga / avtorica Veronika Potočnik. - Ljubljana : [V. Potočnik], 2009. - 103 f. : tabele, ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [248849152](#)
38. PREER, Jean L.
Library ethics / Jean Preer. - Westport (Connecticut) ; London : Libraries Unlimited, 2008. - XV, 255 str. ; 24 cm
ISBN 978-1-59158-636-4
COBISS.SI-ID [248009472](#)
39. PROGRAMSKA osnova za novu zgradu Gradske knjižnice Rijeka na Klobučaričevu trgu : projektni zadatak za idejno rješenje / pripremili Andreja Silić ... [et al.]. - Rijeka : Gradska knjižnica Rijeka, 2007. - 88 str. : graf. prikazi ; 30 cm
ISBN 978-953-97127-3-5 !
COBISS.SI-ID [243282944](#)
40. PROJEKT "Knjižnična usluga za slijepi i slabovidne" : program europske unije u Hrvatskoj : CARDS 2002 : pružanje usluga neprofitnoga sektora u socijalnoj skrbi, zaštiti zdravlja, izvaninstitucionalnom odgoju i obrazovanju i zaštiti obitelji / [glavna urednica Dijana Sabolović- Krajin]. - Koprivnica : Udruga slijepih Koprivničko- križevačke županije : Knjižnica i čitaonica "Fran Galović", 2006. - 35 str. : ilustr. ; 21 cm
ISBN 953-95470-0-8 !
COBISS.SI-ID [18531895](#)
41. SQUIRES, Tasha
Library partnerships : making connections between school and public libraries / Tasha Squires ; [foreword by Gail Buch]. - Medford (New Jersey) : Information Today, 2009. - XIX, 203 str. ; 23 cm
ISBN 978-1-57387-362-8
COBISS.SI-ID [247556096](#)

42. Eine STADT des Buches : Tübingen 1498 -1998 : [Ausstellung im Stadtmuseum 29. März bis 14. Juni 1998] / mit Beiträgen von Gerd Brinkhus, Wilfried Lagler, Klaus Schreiner ; bearbeitet von Gerd Brinkhus, Wilfried Lagler, Claudine Pachnicke. - Tübingen : Universitätsstadt Tübingen, Kulturamt : Universität Tübingen, Universitätsbibliothek, cop. 1998. - 175 str. : ilustr. ; 28 cm. - ("Tübinger Kataloge" ; Nr. 50)
ISBN 3-910090-25-7
COBISS.SI-ID [248961792](#)
43. STEINBUCH, Majda
Informacijska pismenost knjižničarjev in informacijsko opismenjevanje učencev v osnovni šoli : magistrsko delo / Majda Steinbuch. - Ljubljana : [M. Steinbuch], 2009. - 168 f. : ilustr., preglednice ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40389286](#)
44. STROKOVNO posvetovanje Poti do knjige (2009 ; Trebnje)
Spodbujanje družinskega branja / Strokovno posvetovanje Poti do knjige, Trebnje, 22. oktober 2009 ; [uredila Magda Lojk]. - Trebnje : Knjižnica Pavla Golie, 2009 ([Zagorje ob Savi] : MD Marketing). - 24 str. ; 21 cm
ISBN 978-961-91943-3-1
COBISS.SI-ID [247960576](#)
45. STRZOLKA, Rainer
Knjižničar - monodrama : informacijski specialist ali knjižni molj? : manager ali revni poet? / Rainer Strzolka ; izvirne risbe je prispeval Rainer Kappe ; [prevedel Ivan Kanič]. - Berlin : Simon Verlag für Bibliothekswissen ; Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2009 ([Ljubljana] : Copis). - 57 str. : ilustr. ; 21 cm
ISBN 978-3-940862-16-7
COBISS.SI-ID [247492608](#)
46. The VIGOROUS advancement of librarians in China / Wu Weici ... [et al.]. - Beijing : Bibliography & Document Publishing House, 1996. - 120 str. ; 26 cm
ISBN 7-5013-1275-3
COBISS.SI-ID [16979554](#)
47. VOGRINEC, Barbara
Vpliv spletnih kartografskih orodij in navigacijskih naprav na založništvo in uporabo cestnih atlasov in kart : diplomsko delo / Barbara Vogrinc Jesenšek. - Ljubljana : [B. Vogrinc Jesenšek], 2009. - 82 f. : ilustr. ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40737122](#)
48. WOODWARD, Jeannette A.
Creating the customer-driven academic library / Jeannette Woodward. - Chicago : American Library Association, 2009. - XI, 194 str. ; 23 cm
ISBN 978-0-8389-0976-8
COBISS.SI-ID [249037312](#)
49. WORLD Conference on Continuing Professional Development and Workplace Learning for the Library and Information Professionals (8 ; 2009 ; Bologna)
Strategies for regenerating the library and information professions / Eighth World Conference on Continuing Professional Development and Workplace Learning for the Library and Information Professions, 18-20 August 2009, Bologna, Italy ; edited by Jana Varlejs and Graham Walton. - München : K. G. Saur, 2009. - 415 str. : ilustr. ; 22 cm. - (IFLA publications, ISSN 0344-6891 ; 139)
ISBN 978-3-598-22044-9
COBISS.SI-ID [246977024](#)
50. ZGODBE iz knjižnice. Kako diši moja knjižnica / [uredili Boris Jukič, Nadja Mislej-Božič in Maja Razboršek ; fotografije Jože
- Požrl]. - Ljubljana : Sekcija za splošne knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije, 2009 (Divča : Mljač). - 159 str. : fotogr. ; 20 cm. - (Literarni zvezek / Sekcija za splošne knjižnice pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije ; št. 2)
ISBN 978-961-6683-10-4
COBISS.SI-ID [248316928](#)
51. ZORČIČ, Katja
Vzgoja za medkulturni dialog v knjižnici : projekt "Mini Bologna" kot primer medkulturnega dialoga za šolsko mladino : diplomsko delo / Katja Zorčič. - Ljubljana : [K. Zorčič], 2009. - 120 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [9573285](#)
52. ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije. Strokovno posvetovanje (2009 ; Maribor)
Knjižničarji in knjižnice : dodana vrednost okolju : zbornik referatov = Librarians and libraries : added value to the environment : proceedings / Strokovno posvetovanje Zveze bibliotekarskih društev Slovenije, Maribor, 6.-8. oktober 2009 = Professional Conference of Slovenian Library Association, Maribor, October 6-8, 2009 ; [urednici Melita Ambrožič in Damjana Vovk]. - Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije = Slovenian Library Association, 2009 ([Maribor] : Dravska tiskarna). - 245 str. : ilustr. ; 24 cm
COBISS.SI-ID [247384576](#)
53. ZVER, Tina
Založniška dejavnost Pomurske založbe : diplomsko delo / Tina Zver. - Ljubljana : [T. Zver], 2009. - 65 f. : ilustr., tabele ; 30 cm
COBISS.SI-ID [40279138](#)

OBVESTILA

NAVODILA AVTORJEM

Jezik objavljenih prispevkov je praviloma slovenski, v skladu z odločitvijo uredništva, pa tudi angleški. Avtorji morajo uredništvu poslati jezikovno pravilno besedilo. Prejetih tekstov uredništvo ne lektorira. Avtor tudi v celoti odgovarja za vsebino prispevka. Avtorsko pravico do objavljenih prispevkov ima izdajatelj publikacije, avtor obdrži moralne avtorske pravice.

Naslov prispevka mora biti kratek in jasen, dopolni se lahko s podnaslovom. Pri poročilih s strokovnih posvetovanj in drugih srečanj naj bodo v naslovu/podnaslovu prispevka navedeni naslov posvetovanja oziroma srečanja ter kraj in datum dogodka.

Pod naslovom naj bo naveden avtor prispevka (oziroma avtorji), in sicer vedno v polni obliki (ime in priimek). Če je avtorjev več, naj sami določijo vrstni red imen avtorjev. Poleg imena

avtorja je treba navesti tudi sedež ustanove, kjer je avtor prispevka zaposlen ali ime fakultete, če je študent, ter elektronski naslov avtorja. Tudi pri večjem številu piscev je treba pri vsakem posamezniku navesti vse zahtevane podatke. Pri citiranju virov naj avtorji upoštevajo navodila revije Knjižnica. Dolžina prispevka naj ne presega 20.000 znakov (vključno s presledki).

Prispevek lahko poleg teksta vsebuje tudi slike (preglednice, diagrame, fotografije ipd.). Vsaka slika naj ima zaporedno številko in naslov. Če avtor slik ne vključuje v besedilo prispevka, naj bo v njem jasno označeno, katera slika sodi na določeno mesto v tekstu. Pri vsaki sliki je treba navesti tudi njeno avtorstvo (avtor je lahko pisec prispevka ali kdo drug). Pri portretni fotografiji je potrebno navesti tudi imena oseb v polni obliki (ime in priimek), in sicer z

začetno navedbo "Od leve proti desni...". Avtor prispevka mora uredništvu predložiti pisne izjave oseb na portretni fotografiji, da se strinjajo z javno objavo fotografije v Knjižničarskih novicah. Slikovno gradivo lahko avtorji priložijo tudi v JPG ali TIF formatu.

Z oddajo prispevka uredništvu se šteje, da avtor soglaša z objavo svojega prispevka v tiskani in elektronski obliki Knjižničarskih novic.

Pošiljanje prispevkov

Prosimo, da članke in prispevke pošljete uredništvu publikacije v elektronski obliki, in sicer na naslov icb@nuk.uni-lj.si. Pošljete jih lahko tudi na disketi ali CD-ROM-u na naslov Narodna in univerzitetna knjižnica, Informacijski center za bibliotekarstvo, Turjaška 1, 1000 Ljubljana. Prispevkov ne honoriramo!